

13

Leo the Philosopher: *Job and Other Poems**

L. G. WESTERINK

I. Life and Work

Leo the Mathematician and Philosopher (b. 790/800, d. after Jan. 869) has now a firmly established place among the leading figures of the ninth century Byzantine revival of classical culture and science.¹ His claim to it, however, rests, rather than on his own record, on the accounts of various chroniclers, in which historical fact is mixed with a certain amount of legend.²

From their sometimes conflicting information the following biographical outline has been pieced together by P. Lemerle. Born, probably, at Constantinople, Leo received some kind of higher education from an unnamed scholar on the island of Andros; for the

* This paper could not have been written but for the generosity of R. P. Joseph Paramelle, of the Institut de Recherche et d'Histoire des Textes (Paris), who drew my attention to the poem and gave me his own transcript of the first hundred lines.

¹ On Leo, see in the first place, E. E. Lipšic, "Vizantijskij učenyj Leo Matematik," *Vizant. Vremennik* 2 (27), 1949, 106-149, and P. Lemerle, *Le premier humanisme byzantin*, Paris 1971, 148-176; further literature in Lemerle, p. 148, n. 1; add H. Hunger, *Die hochsprachliche profane Literatur der Byzantiner*, 2 vols., Munich 1978, in various places (see index), esp. I, 18-19 and II, 237-239; N.G. Wilson, *Scholars of Byzantium*, London 1983, 79-84.

² In particular, Theophanes Continuatus, ed. I. Bekker, Bonn 1838; Ps.-Symeon, *ibid.* pp. 603-760; Scylitzes, ed. J. Thurn, Berlin 1973.

rest he is said to have been self-taught. His fame reached the caliph al-Ma'mūn (813–833), who invited him to Baghdad. The emperor Theophilus (829–842), now realizing Leo's true value, appointed him to teach at the Church of the Forty Martyrs (of Sebaste). A fire signal chain between Constantinople and Cilicia (the Muslim frontier), the meaning of the signal depending on the hours when it was given, is said to have been his invention. Eventually (840) he was ordained metropolitan of Thessalonica by the iconoclast patriarch John the Grammarian, a relative. His incumbency came to an end when, in the regency of Theophilus' widow Theodora, the tide turned in favor of image worship (843). During the personal rule of Theodora's son Michael III (855–867) and on the initiative of the emperor's uncle and chief advisor Bardas (d. 866), he was appointed to the chair of philosophy at the newly-founded school in the Magnaura Palace. The last known date is the earthquake of January 869, which Leo is said to have survived by locating the only safe place in a collapsing church.

To this second-hand information can be added the tangible evidence of stray notes in some manuscripts, which connect Leo with our texts of Plato, Ptolemy, Archimedes and Euclid.³ Epigrams I–VI (reprinted below) must have figured originally in Leo's copies of the authors they present: Cyrinus + Marcellus on mechanics, Paulus' *Apotelesmatica*, Theo + Proclus, Achilles Tattius (either by Leo or by Photius),⁴ Porphyry (most probably the *Isagoge*, in which case the volume must have contained the entire *Organon*) and Apollonius of Perge. There is, however, no explicit testimony to the effect that Leo himself edited or revised these texts, except in the case of Plato.⁵

The amount of extant writings from the hand of this eminent scholar and scientist is disappointingly small. After the elimination of the work of two namesakes and near-contemporaries, who until recently were often confused with him,⁶ Leo Choerosphactes, magister and proconsul (ca. 850–ca. 920), and the emperor Leo (VI) the Wise (born 866, ruled 886–912), this is all that remains:

³ Details in Lemerle, pp. 167–171.

⁴ Photius is mentioned first, Leo only as an alternative claimant; the verse technique (paroxytone ending) does not favor this claim, see below p. 204.

⁵ See the note at Plato, *Laws* 743b in O (= Vat. gr. 1), in G. C. Greene, *Scholia Platonica*, Haverford 1938, p. 322; further particulars in Lemerle, p. 168, n. 73.

⁶ The error still prevails in K. Krumbacher, *Geschichte der byzant. Litteratur*, 2nd ed., Munich 1897, 722–723; it was set right chiefly by E. Lipšic, *op. cit.*, cf. G. Kolias, *Léon Choïrosphaktès*, Athens 1939, 65–68.

In prose: (1) a sermon on the occasion of the feast of the Annunciation;⁷ (2) a four-page note on Euclid;⁸ (3) some extracts on astrology and related subjects, many of them, as is often the case with this kind of material, of doubtful attribution or authenticity.⁹ In verse: (1) *Job*, a didactic poem in 638 hexameters, which until now has escaped notice, and is presented here for the first time; (2) ten or eleven epigrams, which I have added to round off Leo's poetical work, as well as for convenient reference and comparison.

II. The Epigrams

With only two exceptions, all the epigrams have been preserved in the *Anthologia Palatina*. Numbers I–VI are book epigrams, serving either as headings or as colophons to manuscripts. The genre is well represented in the *Anth. Pal.* (in particular, IX. 184–214); it had a long past (starting with Callimachus) and a long future (well into the eighteenth century); in the ninth century examples are especially frequent, ranging from distichs to effusions of over 200 lines.¹⁰ Those by Leo may have been gleaned directly from his own library, perhaps by himself. The puzzling *vûv* in III. 13 ("Theo, who *now* instructs the city of Alexander") has led to the conclusion that these epigrams and their poet belong to the fifth century; but, as Lemerle has pointed out, since Theo lived in the fourth century and Proclus, who shares the poem with him, in the fifth, the "now" cannot possibly refer to the time of writing.¹¹

Epigram VII is an enigma for which no satisfactory solution has yet been offered. It may originally have been a *technopaignion*, the three lines, which are of nearly equal length (35, 35, 34 letters), representing the herald's wand: one line (the first?) for the staff, the

⁷ Edited by V. Laurent, "Une homélie inédite de l'archevêque de Thessalonique Léon le Philosophe sur l'Annonciation (25 mars 842)," *Mélanges Eugène Tisserant*, II (Studi e Testi 232), Rome 1964, 281–302.

⁸ Euclid, ed. Heiberg, vol. V, pp. 714–718 (= Heiberg–Stamatis V. 2, pp. 341–345).

⁹ Listed and discussed by Lemerle, pp. 171–172.

¹⁰ Cf. L. G. Westerink, *The Greek Commentaries on Plato's Phaedo*, I, Amsterdam 1976, 30–31; long prefatory poems, e.g., to the anti-Manichaean collection in Laur. 9, 23 (Alexander Lycopolitanus, ed. Brinkmann, Leipzig 1895, XVI–XXII) and to Xenophon's *Anabasis* in Paris. gr. 1640, f. 123^v (14th cent.; the poem is addressed to Leo VI).

¹¹ Christ-Schmidt-Stählin, *Griechische Literaturgeschichte*, vol. II, Munich 1924 [1961], p. 980, n. 6. Lemerle, *op. cit.* 169, n. 80.

remaining two for the serpents. I have failed, however, to discover any letter pattern. The addressee who is invited to contemplate this figure is apparently a Sicilian living in Constantinople; one possible candidate would be Leo's ungrateful student, Constantine the Sicilian, about whom later.

The Homeric cento, VIII ("The Rape"), also stands by itself, unless Stadtmüller was right in attributing *Anth. Pal.* IX. 381 ("Hero and Leander") and IX. 382 ("The Echo") to the same author.

All these poems are from Book IX of the *Anthology*; one more (Number IX) has survived in Book XV. 12, a short meditation on the best way of life by "Leo the Philosopher, surnamed the Pagan." Whether Leo must be held responsible for some of the palindromes in the *Appendix Planudea* (= Book XVI. 387c) and in the larger collection edited by L. Sternbach,¹² is doubtful. Some manuscripts mention Leo the philosopher or Leo the rhetorician as the author; in the lines themselves the names Leo and Photius occur.

The two remaining epigrams have been preserved elsewhere. Number X is from the so-called *Sylloge Euphemiāna*,¹³ a small collection of epigrams (most of them also in the *Anth. Pal.*) compiled in the reign of Leo VI. Writing to his doctor, Leo points out the absurdity of a regime of cold water for an old man of a naturally phlegmatic temperament, in an unusually cold month of February and in an icy, drafty house.

The last, Number XI (also published by Sternbach, *loc. cit.*), exemplifies the Byzantine notion of satire: crude, brutal insult in verse. The speech defect which Leo indicates is clearly a problem with the *r*-sound, but not the substitution of *l* for it, as in the *τραυλίξειν* of Alcibiades (Aristophanes, *Wasps* 42-46); the sound produced is described as a turtle-dove's cooing, perhaps a soft uvular *r*. Leo seems to consider it an odious mannerism rather than a speech impediment. Chronologically, it is unlikely (though not quite impossible) that the student in question was the quaestor Anastasius ὁ *Τραυλός*, another poet of the *Anthology* (XV. 28), also known as a composer of hymns and as a hagiographer.¹⁴ In the title of the

¹² "Analecta Byzantina," *České Museum Filologické*, 6, (1900), 299-303.

¹³ Edited by F. G. Schneidewin, *Progymnasmata in Anthologiam Graecam*, Göttingen 1855; the poems in question already in Boissonade, *Anecdota Graeca*, II, Paris 1830 [Hildesheim 1962], pp. 470-471.

¹⁴ H. G. Beck, *Kirche und theologische Literatur im byzantinischen Reich*, Munich 1959, 605.

Anthology poem, ὁ Τραυλός figures (practically) as a proper name, and Arethas, in some unfriendly comments on one of Anastasius' poems,¹⁵ also uses it as such: 'Ἀναστασίου τοῦ τέως κοιαίστωρος, ᾧ τὸ Τραυλὸς γνώρισμα. The date of Arethas' letter is unknown; if Kougeas' guess is right,¹⁶ the unnamed individual who (some time after 920) accused Arethas of high treason,¹⁷ and who is described in similar words, was this Anastasius. On this assumption, there would be a difference of at least fifty years between Leo and Anastasius.

To the genuine epigrams, I add three more which are certainly not by Leo, but have been repeatedly printed as his, thus introducing biographical errors. Number XII follows (in Vat. gr. 915) two poems written after Leo's death by his former pupil Constantine the Sicilian; the first, in elegiac couplets, accuses Leo of paganism; in the second (in iambic trimeters) Constantine defends himself against the reproach of ingratitude to the memory of his teacher, but the title describes it as 'Ἀπολογία Λέοντος φιλοσόφου, καθ' ἣν Χριστὸν μὲν σέβει, τὰ Ἑλλήνων δὲ φανλίζει, a description totally irreconcilable with the content of the poem.¹⁸ In consequence, the epigram following it was also taken to be by Leo, who thus in his old age bade farewell to poetry and became a student of rhetoric under Photius. In Photius' correspondence there is a letter to Leo concerning a point of Biblical Greek, but we have no evidence of any closer contact.¹⁹

Items XIII and XIV are the dedicatory poems of the *Sylloge Euphemiana*, already mentioned. Since in the manuscripts and in Boissonade's edition they are preceded by Leo's epigram X, Leo became their author and thereby a native of Hypata in Thessaly and a contemporary of Leo the Wise, which led to further confusion with Leo Choerosphactes, even after Schneidewin had pointed out the error.²⁰

¹⁵ *Scripta minora*, ed. Westerink, I, Leipzig 1968, 322. 29-33.

¹⁶ S. B. Kougeas, 'Ὁ Καισαρεύς Ἀρέθας, Athens 1913, 22.

¹⁷ Arethas, *op. cit.*, 288. 7-20; 231. 3-12.

¹⁸ The poems were published by P. Matranga, *Anecdota Graeca*, Rome 1850, II. 555-559; on the episode see, besides Lemerle pp. 172-175, R. Anastasi, "Costantino Siculo e Leone Filosofo," *Siculorum Gymnasium*, N.S. 16 (1963), 84-89; M. D. Spadaro, "Sulle composizioni di Costantino il Filosofo del Vaticano 915," *ibid.*, 24, 1971, 175-197.

¹⁹ Photius, Ep. 208, ed. Laourdas-Westerink, vol. II (Leipzig 1984).

²⁰ *Op. cit.* (above, note 12), pp. 6-7.

I. Λέοντος φιλοσόφου εἰς βίβλον μηχανικὴν

Βίβλος μηχανικὴ· Κύρινος δέ μιν ἐξεπόνησε
Μαρκέλλου γνωτωῖο συνερχομένου κατὰ μόχθον.

II. Τοῦ αὐτοῦ Λέοντος φιλοσόφου εἰς τὴν βίβλον Παύλου ἀστρολόγου

Θέσφατα μαντῶης Φοιβίδος, ὄργια τέχνης
ἀστρολόγων, Παῦλός μ' ἐδιδάξατο κύδιμος ἀνήρ.

III. Τοῦ αὐτοῦ Λέοντος εἰς τὰς βίβλους Πρόκλου καὶ Θέωνος, τῆς
μὲν Θέωνος ἀστρονομικῆς, τῆς δὲ Πρόκλου γεωμετρικῆς

Βίβλος Θέωνος καὶ Πρόκλου τῶν πανσόφων.
βίβλος πόλου τε καὶ χθονὸς φέρει μέτρα·
Θέων πόλον μὲν καὶ Πρόκλος μετρεῖ χθόνα,
Πρόκλος μὲν οὖν γῆν καὶ Θέων μετρεῖ πόλον.
ἄμφω δ' ἐπ' ἴσης τῶν ἐπαίνων ἄξιοι,

5

ἄμφω δ' ἀμοιβὴν τῶν λόγων τετεύχατον.
Θέων Πρόκλου γὰρ λαμβάνων σοφὰς θέσεις
δείκνυσι ταύταις τοὺς δρόμους τῶν ἀστέρων·
Πρόκλος δὲ δείξεις τοῦ Θέωνος λαμβάνων
ταύταις ἀναλύει καὶ προβάλλει τὰς θέσεις.

10

ἀλλ' ὦ σοφῆ ξυνωρί, χαίρέ μοι λίαν·
χαίροις, Θέων ἄριστε, πάνσοφον κάρα,
ὁ νῦν πυκάζων τὴν Ἀλεξάνδρου πόλιν·
χαίροις δὲ καὶ σύ, Πρόκλε, τοῦ Σαρπηδόου
ἄριστον αἶμα τοῖς ὄλοις βοώμενον.

15

IV. Φωτίου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, ἄλλοι δὲ φασιν
Λέοντος τοῦ φιλοσόφου, εἰς τὴν βίβλον Λευκίππης

Ἐρωτα πικρόν, ἀλλὰ σῶφρονα βίον
ὁ Κλειτοφῶντος ὥσπερ ἐμφαίνει λόγος·
ὁ Λευκίππης δὲ σωφρονέστατος βίος
ἄπαντας ἐξίστησι, πῶς τετυμμένη
κεκαρμένη τε καὶ κατηχρειωμένη,
τὸ δὴ μέγιστον, τρὶς θανοῦσ' ἐκαρτέρει.
εἴπερ δὲ καὶ σὺ σωφρονεῖν θέλῃς, φίλος,
μὴ τὴν πάρεργον τῆς γραφῆς σκόπει θέαν,
τὴν τοῦ λόγου δὲ πρῶτα συνδρομὴν μάθε·
νυμφοστολεῖ γὰρ τοὺς ποθοῦντας ἐμφρόνως.

5

10

V. Λέοντος φιλοσόφου εἰς τὸν φιλόσοφον Πορφύριον

Τῇ τῶν λόγων σου κογχύλῃ, Πορφύριε,
βάπτεις τὰ χεῖλη καὶ στολίζεις τὰς φρένας.

VI. Λέοντος φιλοσόφου εἰς τὰ Κωνικὰ Ἀπολλωνίου

ᾧ ὦν ἦδε βίβλος ἔνδον ὠδίνω, φίλε,
βαθὺς χαρακτήρ καὶ περισκελὴς ἄγαν
δεῖται κολυμβητοῦ δὲ πάντως Δηλίου.
εἰ δ' αὖ κυβιστήσῃ τις εἰς ἐμούς μυχούς
καὶ πᾶν μεταλλεύσειεν ἀκριβῶς βάθος,
γεωμετρῶν τὰ πρῶτα λήψεται γέρα,
σοφὸς δ' ἀναμφίλεκτος εἰσκριθήσεται.
τούτων δὲ μάρτυς ἐγγυητὴς τε Πλάτων.

5

VII. Τοῦ αὐτοῦ εἰς κηρύκιον

Σχῆμα παλαιοτάτων ἀνδρῶν κηρύκιον ἄθρει,
Θρινακίης οἰκιστὰ Κορίνθιε, ὅς ποτ' ἔπινες
ἀμφιβόητα ῥέεθρα Συρηκοσίης Ἀρεθούσης.

VIII. Λέοντος φιλοσόφου εἰς παρθένον φθαρέισαν, Ὀμηρόκεντρα

Μῆτερ ἐμὴ δύσμητερ, ἀπηνέα θυμὸν ἔχουσα,
λίην ἄχθομαι ἔλκος, ὃ με βροτὸς οὐτασεν ἀνὴρ,
νύκτα δι' ὀρφναίην, ὅτε θ' εὐδοοσι βροτοὶ ἄλλοι,
γυμνὸς ἄτερ κόρυθός τε καὶ ἀσπίδος, οὐδ' ἔχεν ἔγχος.
πᾶν δ' ὑπεθερμάνθη ξίφος αἵματι· αὐτὰρ ἔπειτα
οὐρόν τε προέηκεν ἀπήμονά τε λιαρὸν τε.

5

IX. Λέοντος φιλοσόφου εἰς ἑαυτὸν τοῦ ἐπονομαζομένου Ἑλληνοσ

Εὐγε Τύχη με ποεῖς ἀπραγμοσύνη μ' Ἐπικούρου
ἠδίστη κομέουσα καὶ ἡσυχίη τέρπουσα.
τίπτε δέ μοι χρέος ἀσχολίης πολυκηδέος ἀνδρῶν;
οὐκ ἐθέλω πλοῦτον, τυφλὸν φίλον, ἄλλοπρόσαλλον,
οὐ τιμάς· τιμαὶ δὲ βροτῶν ἀμενηνὸς ὄνειρος.
ἔρρε μοι, ᾧ Κίρκης δνοφερὸν σπέος· αἰδέομαι γὰρ
οὐράνιος γεγαῶς βαλάνους ἄτε θηρίον ἔσθειν·
μισῶ Λωτοφάγων γλυκερὴν λιπόπατριν ἐδωδῆν,
Σειρήνων τε μέλος καταγωγὸν ἀναίνομαι ἐχθρῶν

5

V. Anth. Pal. IX 214. VI. Anth. Pal. IX 578 || 3 Diog. Laert. II 22 || 8 cf. Elias, *In categ.* 118.18. VII. Anth. Pal. IX 579 || 2-3 cf. Anth. Pal. XIV 73.3. VIII. Anth. Pal. IX 361 || 1 *Od.* 23.97 || 2 *Il.* 5.361 || 3 *Il.* 10.83 || 4 *Il.* 21.50 || 5 *Il.* 16.333 || *Od.* 1.123 || 6 *Od.* 5.268. IX. Anth. Pal. XV 12.

ἀλλὰ λαβεῖν θεόθεν ψυχοσσόον εὐχομαι ἄνθος, 10
 μῶλυ, κακῶν δοξῶν ἀλκτῆριον ὧτα δὲ κηρῶ
 ἀσφαλῆως κλείσας προφυγεῖν γενετήσιον ὄρμην.
 ταῦτα λέγων τε γράφων τε πέρας βιότοιο κιχείην.

X. Λέοντος φιλοσόφου

Ψυχρὸν τὸ γῆρας, ἢ τ' ἐμὴ κρᾶσις φύσει
 (φεῦ) φλεγματώδης· μὴν δ' ὁ Φεβρουάριος
 ψυχρὸς μάλιστα, ζῳδιον δ' Ἰδρηχόου
 τὸ νῦν πολεῖον καὶ συνὸν μεθ' ἡλίου 5
 πῆγνυσι καὶ τὸν οἶνον ἔντισιν τόποις
 τοὺς τ' ἀμφορεῖς ῥήγνυσιν ἐκ τῆς ψύξεως.
 ὁ δ' οἶκος ἔνθα νῦν κατασκηνῶ πάλιν
 ἀγάννιφός τε καὶ λίαν δυσχείμερος.
 ὁ θρασκίας δὲ δριμύς ἐστι καὶ πικρός,
 ὀξύς, δυσαῆς, Ταρτάρου προὰς ἔχων 10
 ὁ γὰρ νότος λέλοιπεν ἡμῶν τὸ κλίμα.
 πῶς οὖν, τοσοῦτων ψυχροτήτων ἐν μέσῳ
 ὄρων με συσχεθέντα τὸν ταλάντατον,
 ὕδωρ κελεύεις προσφέρεσθαι, φίλτατε;
 εἰ γὰρ με πείσεις, ἢ χιῶν γενήσομαι 15
 ἢ καὶ χάλαζα, καὶ θανῶν νεκροστόλοις
 ἄψανστος ὡς κρύσταλλος ὧν φανήσομαι
 τῇ σῇ πεποιθῶς ψυκτικῇ παραινέσει.
 ἄπελθε τοίνυν εἰς τόπους τῆς Ἰνδίας
 εἰς τ' Ἀγυσύμβων εἰς τε Βλεμύων πόλεις, 20
 ὅπου λέγουσιν ἀμπέλους μὴ βλαστάνειν
 ἐκέϊσε δεῖξον σὴν ἰατρικὴν, σοφέ.
 ἡμῖν γὰρ οὐκ ἔνεστι χρεῖα τῆς τέχνης,
 εἰ ζῆν θέλομεν καὶ τὸν ἥλιον βλέπειν.

XI. Λέοντος φιλοσόφου εἰς τραυλὸν μαθητὴν αὐτοῦ

ᾠ τραυλορῆμον τραυλεπίτραυλε γνάθε,
 τραυλόλαλον πάντραυλον ἔντραυλον στόμα,

X. Boissonade pp. 469–470; Schneidewin pp. 7–8, Cougny IV 77, pp. 412–413
 || 20 read Ἀγυσύμβων | Βλεμύων Boissonade. XI. Sternbach pp. 297–303 (L = Laur.
 5, 10, f. 214'; M = Paris. Suppl. gr. 690, f. 108'; P = Paris. 1720, f. 73'); also in V
 = Vat. gr. 1276, f. 100' || *tit.* as in LV: *στίχοι εἰς τὸν φυσιγνάθον* P, *εἰς τραυλόν* M || I
τραυλεπὴ τραυλεγνάθε L || 2 om. M | *τραυλίλαλον* P (read *τραυλήλαλον*?) ||

τραυληγοροῦν ἄναρθρον τρυγόνος τρόπον,
σύριζε, κράζε, τρύζε σὸν τραυλὸν μέλος,
κροῦ κροῦ κεκραγῶς ἐν πρυμνοῖς δένδρων κλάδοις. 5

*XII. (by Constantine the Sicilian)

Οἶον δὴ καὶ τοῦτο τὸ ἠρωϊκοελεγίον αὐτοῦ·
Ἔρρε μοι, ᾧ τριτάλαινα Πολύμνια, ἔρρετε Μοῦσαι,
αὐτὰρ ἐγὼν ἀπὸ νῦν ῥητορικῆς ἔραμαι,
Φῶτιον ἀρχιερεῖα γερωντοδιδάσκαλον εὐρών,
ὃς με γάλακτι ἐὼν θρέψε θείων ναμάτων.

*XIII (by compiler of *Sylloge Euphemiana*)

Εἰς Εὐφήμιον

Ταυτὰ σοι ἐσθλὰ νοῶν, Εὐφήμει, ἐσθλὰ χαράττει
Μουσοπόλος ξείνος ἀμφαγαπαζόμενος,
ὃς προλέλοιπε πάτρην ἠδ' Ἑλλάδα καλλιγύναικα
καὶ γλυκερὴν καλύβην Θετταλικῆς Ὑπάτης,
καὶ νῦν ἄστν κλυτὸν Βυζάντιον ἀμφιπολεύει 5
πιστὸς ἐὼν θεράπων κοιρανίης μεγάλης,
ἦν ῥα Λέων μεθέπει ὁ σοφώτατος ἐν βασιλεῦσιν
ἐν δίκῃ, ἐν σοφίῃ, ἐν πυκιναῖς πραπίσιν.

*XIV (by the same)

Ἄλλα εἰς τὸν αὐτὸν

Βαῖα μὲν ἐξ Ἑλικῶνος ἀπηνθισάμην, πάνν βαῖα
λείρια, Μουσάων, Εὐφήμει, πάγκλυτα δῶρα.

III. Job

The poem *Job*, or, *On Indifference to Grief and on Patience*, has been preserved by the late Byzantine author John Eugenicus, who included it in a collection of miscellaneous material which he copied in 1439, now Parisinus Gr. 2075. Though this particular item (ff. 396^r–410^v)

3 τραυληλαοῦν M | τρόπω L || 4 κράζε, τρύζε (τρίζε P), σύριζε LPV | σύντραυλον V, σὸν λάλον M || 5 πρυμνοῖς Sternbach: πρύμνοις L, πρέμνοις PV, ἄκροις M. XII. Matranga p. 559, Cougny III 255 (pp. 332–333); from Vat. gr. 915, f. 228^v || 4 ἐὼν θρέψε] ἔθρεψε MSS. and edd. | θείων] perh. ὀσίων. XIII. Boissonade p. 470; Schneidewin pp. 5–6; Cougny III 256 (p. 333) || 8 πυκιναῖς Boissonade: πινυταῖς Schneidewin. XIV. Boissonade p. 470; Schneidewin p. 6; Cougny III 257 (p. 334).

is duly recorded in Omont's description of the manuscript,²¹ nobody seems to have paid any attention to it, until Father J. Paramelle rediscovered it some ten years ago.

In the manuscript, the poem itself is preceded by a *protheoria* in prose, short and to the point, which sounds like a program rather than a summary, and must be by Leo himself.²²

The poem can be summed up as follows:

Prologue (1-18). Ours is a message of joy. We must first deal with the question of character (which may be such as to resist all treatment), after which we will recount the story of Job and other lights of this earth. If only happiness were less rare in the world!

Part I (19-38): character. There is no cure for the lachrymose temperament of Heraclitus, nor for Timon's innate misanthropy.

Part II (39-215): Job. His prosperity and subsequent misfortunes, grief and resignation (39-101); his disease, his wife's reproaches (102-154). The visiting friends: Job curses the day of his birth (155-186); Zophar's [Eliphaz'] answer (187-201). After seven years (!) God intervenes and restores Job's fortunes (202-215).

Part III (216-638): a consolation on traditional lines, with pagan and Christian examples. We must follow Job's example (216-226). Though grief over the loss of relatives and friends is natural and may be overpowering, because the origin is physiological as much as mental, there are considerations by which we can master it (Thales, Xenophon) (227-315). The only profitable tears are those we shed because of our sins (316-338). Examples of David, Abraham, the mother of a young martyr of Sebaste,²³ the mother of the Maccabees, Socrates (339-399). Why should we grieve when a loved one has escaped the miseries of this world? (400-430). Loss of honor and rank can be borne (Dionysius, Orontes) (431-487). So can poverty (Jacob, a shepherd; the apostles, fishermen; Artaxerxes, Anacreon, Antisthenes) (488-608). Whatever happens to us has happened to others; nothing in this world is stable (609-627). Musonius' prayer; the poet's own (628-638).

Obviously, the work is written in the tradition of the *διατριβή* of Hellenistic and Roman times, with two important differences: (1) it

²¹ H. Omont, *Inventaire sommaire des manuscrits de la Bibliothèque Nationale*, II, 1888.

²² The *protheoria* which Eugenicus wrote to Heliodorus' *Aethiopica* (A. M. Bandini, *Catalogus codicum Graecorum Bibl. Laurentianae*, III, Florence 1770 [Leipzig 1961], 322-323) is totally different in manner: verbose, and heavily rhythmical.

²³ One of the "Forty Martyrs" in whose church Leo taught for many years (above p. 194).

is entirely in verse, and thereby different from the Menippean satire as well as from the Epictetan prose tract; (2) it differs from comparable Greek prose works in that, like Cicero's *Tusculanae*, it attempts to strengthen the reader against any kind of misfortune: bereavement, disgrace, poverty. The philosophy is of a homely, unpretentious kind, not unlike that propounded in Epigram IX. There is nothing, here or elsewhere, to indicate a metaphysician who could have played a leading part in the preservation and revival of Neoplatonic literature.²⁴ When Constantine the Sicilian mentions Proclus among the friends that Leo will meet in hell

(ἦ)χι Χρυσίππου Σωκράτεάς τε ἴδοις,
 Πρόκλους τ' ἠδὲ Πλάτωνα, Ἀριστοτέλεις, Ἐπικούρου,
 Εὐκλείδας τε φίλους καὶ Πτολεμαστρονόμους),²⁵

he may be thinking of the commentary on Euclid; actually, the other names in the list suggest that he had no distinct notion of Leo's philosophical interests.

The learning displayed in the poem is less than impressive. Commonplaces, such as Heraclitus the weeping philosopher (20), hellebore used to cure insanity (27), Timon the misanthrope (31), the jealous Cerberus (33-35), taken by themselves, mean little or nothing; added up together, they seem to point to a reader of Lucian. Of the apophthegms cited, no less than three come from Ps.-Plutarch, *Regum et imperatorum apophthegmata*; some more, probably, from other works by, or attributed to, Plutarch (234-235; 256-257; 292-294). Diogenes Laertius may be another source, and so may Aelian's *De natura animalium*.

As regards the formal qualities of the poem, the *protheoria* is instructive. Avoiding "harder" or "harsher" words, Leo says, he will use a "more pedestrian and more Homeric" style, for the sake of clarity as well as of pleasant effect. The more difficult poetic style which he has decided not to use is apparently that of Nonnus and of the later poets of the *Anthology*, Paul the Silentarius, Agathias, and their circle.

Once one has accustomed oneself to the transformation of Homeric verse into a colloquial, almost Horatian hexameter, it becomes possible to appreciate the skill and variety with which Leo handles this medium. He gives a plausible imitation of the manner of the Stoic preacher,

²⁴ He is, with Leo Choerosphactes, one of the few possible owners of the so-called "philosophical collection" (nine manuscripts of Plato, Damascius, Maximus of Tyre, Proclus, Paradoxographi, Olympiodorus, Alexander of Aphrodisias, Simplicius), on which see *The Greek Commentaries on Plato's Phaedo* (above, note 10), pp. 30-31.

²⁵ Matranga, p. 556 (II, 12-14).

combined with that of the Christian homilist, which, at least for a short period of his life, he actually was. With the Homeric language comes also Homeric meter, or what is supposed to pass for it, and here we are faced with a problem, that of the prosody of this poem.

In the epigrams, Leo's hexameters (a total of 26 lines), though they do not meet the rigorous requirements of the Nonnian hexameter, are all sound by classical and Hellenistic standards. Similarly, his iambic trimeters are regular Byzantine dodecasyllabics, with only one case of the use of an anapest (III. 10); besides the paroxytone verse end, which around this time became the rule, Leo also admits the proparoxytone and the oxytone end. Here and there, but rarely, a dichronon is given the wrong quantity: α at IX. 1, *σώφρονα*; ι at I. 1, *Κύρινος*; ν at V. 1, *Πορφύριε*.

The poet of *Job*, on the contrary, permits himself considerable freedom in the matter of prosody. I list the principal irregularities.

- (1) Elision not expressed in writing (e.g., 146, 154, 160), a practice not uncommon in the period.
- (2) Crasis not expressed in writing (233, 474).
- (3) Hiatus after a long vowel without *correptio* (10, 28, 61, 68, 70, etc.).
- (4) Hiatus after a short vowel (21, 26, 40, 43, 48, 61, etc.); with lengthening of the short vowel (27, 185).
- (5) Intrusive movable ν either before a vowel (29, 264, 368, 555), or before a consonant (125); omission of movable ν (103).
- (6) Confusion of single and double consonants: 27 *ἐλεβόροιο*, 34 *ὀπίσω*, 75 *στήθεισι*, 130 *γάννυνται*, 152 *δύσσομεν*, 262 *τόσων*, 370 *ῶσους*, 374 *ἔρριψεν*, etc.
- (7) Lengthening of *dichrona*: 6 *Ἀραβίης*, 41, 112, 199, 211 *Σατάν* (short first syllable 45, 102), 53 *τάδ'*, 62 *ἀνδριάντα*, 63 *παρὰ*, 108 *δέμας*, 118 *ἄναρ*, 148 *πάλιν*, 162 *ἀπόντα*, 195 *σὺν*, etc.; also of visibly short vowels: 93, 131, 157 *τὸν*, 115 *ἔβαλε*, etc.

Most of these can be either discarded as merely orthographical, or corrected as common errors (though it should be borne in mind that on the whole the text is in excellent shape), or defended on the ground of comparable cases in Homer.

Other anomalies are less easy to account for:

- (8) Faulty caesuras, especially diaeresis after the second or the third foot (16, 153, 446, 537, 638; 382, 393, 411, 416, 436, 445, 477, 486, 620); in later Byzantine attempts at writing hexameters these are the clearest indication that the sense of the hexameter is lost.
- (9) Metrical imperfections for which there is no obvious emendation, e.g., 169 *ἐλκωθέντα καὶ γυμνὸν* (short *καὶ*), 174 *ἔζοντο δ' οὔτι* (redundant *δ'*), 195 *σὺ δ' εἴ ποτε προθέλυμνον* (short *εἰ*), 531 *καὶ*

ἡμίγυμνος (-γυμ- short), 538 ἀποσκευὴν ποτ' Ἄρταξέρξης ('Αρ- short),
598 Ἀντισθένης (-τι- short), 605 οὐχ ὀράν γὰρ χρῆ.

There are two possible explanations: either Leo improved his technique in the course of a lifetime, or he deliberately applied a looser standard for what he considered a more popular genre, in which case the qualification πεζοτέραις καὶ μάλλον Ὀμηρικαῖς [λέξεσι] would hold for the meter as well as for the style. I do not think that the anomalies warrant the supposition of another "Leo the Philosopher" or of an erroneous title, all the less so as these lines, whatever their imperfections, are technically too good to be considered the work of a poet of later (Comnenan or Palaeologan) times.

Προθεωρία

Ἡ κοσμικὴ λύπη κατὰ πολλὰ καὶ γίνεται καὶ λέγεται, περὶ ᾧ οὐκ ἔστι λόγῳ διαλαβεῖν τὰ δὲ κεφαλαιωδέστερα ταῦτά ἐστι, πλοῦτου καὶ δόξης ἀποτυχία καὶ φίλων καὶ συγγενῶν θάνατοι. πειράται τοίνυν ὁ λόγος τοὺς περὶ ταῦτα λελυπημένους ἀπὸ τῆς κατὰ τὸν Ἰῶβ ἱστορίας, ἀπὸ λογισμῶν καὶ παραινέσεων καὶ ἱστοριῶν καὶ παραδειγμάτων καθ' ὅσον οἶόν τε παρηγορεῖν καὶ ἐπανακτᾶσθαι. ἰστέον δὲ ὅτι σαφηνείας ἔγχεα καὶ γλυκύτητος τὰς τραχυτέρας ὁ λόγος ἀποστρέφεται λέξεις, χρήται δὲ πεζοτέραις καὶ μάλλον Ὀμηρικαῖς.

Λέοντος φιλοσόφου Ἰῶβ ἢ περὶ ἀλυπίας καὶ ὑπομονῆς

Ἄρχόμεθ' εὐφροσύνης καὶ γὰρ τάδε φάρμακα λύπης
ἀργαλέης, ἣ δὴ πολλοὺς ἔκτεινε καὶ ἐσθλοὺς.
ἀρχόμενοι δὲ φύσεις καὶ ἦθεα πρῶτα κρινοῦμεν,
ᾧν ἀνθισταμένων τέμνειν πολὺ κάλλιον ὕδραν
εἶτα καὶ αὐτὸν Ἰῶβ μνησώμεθα καρτερόθυμον, 5
γαίης Ἀραβίης κλυτὸν ἥλιον, εἶτα καὶ ἄλλους
ἀστέρας ἐγχθονίους, οἳ ἐνήυγασαν ἔνθα καὶ ἔνθα,
ὄφρα τις ἐκ τοῦ ἐτοίμου ἔχοι παραμύθιον αἰγλην.

Χαίρει πάτερ μέγα κῦδος Ἰῶβ, μέγα θαῦμα βίοιο,
ἄφθιτον ἄλλο γένος· χαίροιτε δὲ καὶ οἳ ἐκείνου 10
ἴχνησιν ἐσπόμενοι καὶ ἴχνια θεῖα λιπόντες
εὐστεφέες συνέβητ' ἐπὶ σάββατα καὶ λειμῶνας.

Αἰθ' ὠφελλ' ὁ βίος τὰ κρέσσονα πλείονα φέρβειν,
τῶν δὲ χερειοτέρων σπάνιν εἰδέναι· ἀλλὰ τὰ μὲν δὴ

4 Zenob. 6.26 (Corp. Paroemiogr. Gr. I 169) ||

ἐν τι καὶ ἔν που ὀράται ἐπὶ σκοπέλοις, τὰ δὲ χεῖρω 15
 λόχμαι καὶ δρυμὰ καὶ ἄλλη ψάμμος οὐκ ἐπίοπτος,
 ὡς τῇ ἄνω ἰότητι παρίσταται, οὐδέ τις οἶδεν
 ὑψίστοιον νόον, καὶ εἰ πάνυ ἄλκιμός ἐστιν.

Ἄλλ' ἦτοι φύσιες μὲν ἐπὶ ψυχροῖς ἀραρυῖαι 20
 πολλοὺς καὶ νῦν δρῶσιν ἀμειδέας Ἑρακλείτους,
 οἳ ῥα νομίζοντες δακρυῶδεα πάντα γε εἶναι
 πάντ' ἄνδρ' οἰκτίζουσι καὶ ἄσχετα δακρυχέουσι,
 σχέτλιοι· ἦ γὰρ ἔμελλον ἐπὶ σφίσι δάκρυα χεῦναι.
 οἱ δὲ τόδ' οὐχ ὀρώσωιν ἐπ' ἀχλύι, πάντα δ' ἐταῖρον
 μύρονται, καὶ οὐδὲ γελῶμενοι ἐξανιᾶσιν. 25

τίς ποτε τοὺς προσάγοιτο; τίς ἂν τάδε ἰήσαιτο;
 οὐδ' ἂν ἄπασαν ἄλα ἄντ' ἔλλεβόροιο ποτίζοις,
 νίψεις ἢ πείσεις κἄν σαρδόνιον μειδῆσαι.
 ἔνθεν ἐατέοι εἰς· εἰ γὰρ πειρᾶ μεταβάλλειν,
 ὀξύτερον γοόωσιν ἐνείρουσιν τέ τιν' ὕβριν. 30

Τοὺς δέ κε Τίμωνας—καὶ γὰρ τινές εἰσι καὶ ἤδη
 τῶν ἐθῶν ἐκείνου καὶ κράσεως εὐμοιροῦντες—
 ἐς κόρακας βαλέειν ἢ Κερβερίους ἐπὶ χώρου·
 εἰ μὴ τοὺς κ' ἐλάσειεν ὁ Κέρβερος αὐτίς ὀπίσσω,
 οὐκ ἐθέλων ὀράαν βριαρώτερον ἄλλον ἑαυτοῦ. 35
 τοῖς σὺ μὴ ἐγγίζοις, ἐπεὶ οὐχ ὑγιῶς ἀπελεύσῃ
 ἐν γὰρ σφιν γενέσσει τομείς πεφύασιν ὀδόντες,
 οἳ σε κακὸν δράσουσιν, ἐκάς δ' ὑλάουσί τι δριμύ.

Αὐτὰρ ἐπεὶ τούτους ἐξεώσαμεν ἐς Κυνόσαργες,
 αὐτὸς δ' ὦ Θεότιμε, εὐ φρονέων ἐπακούοις 40
 ἄθλον Ἰῶβ καὶ Σατάν. ὃς εὐξατο τόνδε σαλεύσαι,
 ὡς ὁ μὲν ἦν ἀρετῆσι περίπλεος εἶχε τε τέκνα
 κεδνὰ καὶ οἶκον ἄκλειτον ἀπ' οὐρανόθεν τε ἔπαινον·
 τῷ δ' ἐπὶ πυρφόρον ὄμμα Σατάν βάλεν, ἐκ δ' αἰτήσας
 τόνδε καὶ ἀμφιλαβῶν οὕτως ἐχόρευε κατ' αὐτοῦ. 45

Ἄγρόθεν ἦλυθέ τις κεκοιμένος ἰδρώων τε,
 ἐν δὲ στάς προθύροις δακρυῶδεος ἤρξατο μῦθον·
 “Κλῦθι, μέγιστε ἄναξ, Ἄβραμ προφερέστατε παίδων,
 δήμιος ἦλθε φάλαγξ κεκορυθμένοι αἰγείησι,
 σίντιες ἐκ Συρίας, ὡσεί τινος ἀντιώωντος· 50
 ἐκ δὲ βόας λύσαντο καὶ ἤλασαν εὐρυμετώπους,

33 Zenob. 3.87 (CPG I 78–79) || 39 Diogenian. 4.86 (CPG I 246) || 42–43 Job 1.1–2 || 44–45 cf. Job 1.6–12 || 46–53 Job 1.13–15 ||

16 perh. ἀλή ψάμμος || 17 perh. ὡς || 27 ἐλεβόροιο P || 29 εἰσίν P || 30 ἐνείρουσι P | perh. τίν || 31 κε| perh. γε || 32 read κείνου || 34 ὀπίσω P || 40 write εὐφρονέων || 42 ὡς P || 43 ἄκλειτον = ἄκλειστον οἱ ἄκλιτον? || 49 αἰγείησι P ||

καὶ δὲ καὶ ἄνδρας ἔπεφνον ἀολλέας ἀμφ' ἀρότοισι·
μοῦνος ἐγὼν ὑπάλυξα τεῖν τάδ' ἐξαγορεύων."

Ὡς ὁ γε ταυτ' ἐθρήνει· ἐφίστατό τις ποθεν ἄλλος,
ἐν δ' ἐπιβάς προθύροις λιγυρὸν κατοδύρετο μῦθον 55

"Κλῶθι, μέγιστε ἄναξ, Ἄβραμ προφερέστατε παίδων,
θεσπιδαῆς πῦρ ἤφθη ἀπ' οὐρανόθεν πάννυθιόν
πάντα τε πίονα μῆλα καὶ ἀνέρας οἰοβοτῆρας
ἥντε χόρτον ἔλαψε, πολὺς δ' ἀναείρετο καπνός·
μοῦνος ἐγὼν ὑπάλυξα τεῖν τάδ' ἐξαγορεύων." 60

Ἦλθε καὶ ἵπποπόλος καὶ αἰγονόμος τάδε εἴρων
τὸν δ' ἀρετῆς κλίνειν οὐκ ἔσθενον ἀνδριάντα.

Φθεγγομένων δ' ἔτι τῶνδε παρὰ ποσὶν ἄλλος ἐπέστη
ἀσθμαίνων, καὶ μῦθον ὑποβλήδην τὸν ἔνισπεν

"Ὡμοὶ ἄναξ φιλότεκνε, σῦνες τὰ μὴ εἶδομεν ἔργα·
παῖς ὁ πρεσβύτερος τὰ πρόλοιπά σου ἀγλαὰ τέκνα 65
δαίτ' ἐντυνάμενος κικλήσκητο, οἱ δὲ συνήλθον.

ὥς δὲ φίλη ἐπὶ δαιτὶ παρήμενοι ἐστιώωντο,
ἐκ δ' ὀρέων ροιζηδὸν ἐπέσσυτο θέσφατος ἦχος,
ἐν δ' ἔπρησε δόμον, καὶ αὐτίκα σοῖς ἐπὶ παισὶν 70

ἤριπε θεσπεσίως, κατὰ δ' ἔκταθεν ἀγλαὰ τέκνα,
ἢ δὲ τράπεζα τάφος, κρητῆρ δ' ἐπιτύμβιος οἶνος·
μοῦνος ἐγὼν ὑπάλυξα, ὥς αἶθε μοι ἦν τότ' ὀλέσθαι."

Δὴ τότ' Ἰῶβ ἐφάνη καὶ σάρκινος· ἦν ἄρα καὶ ζῶς·
σπλάγχχνα γάρ οἱ στήθεσσι φιλοστόργοισιν ἀγέρθη 75

μνησαμένω παίδων θεοειδῶν, οὓς τέκεν αὐτὸς
καὶ ἀρεταῖς ἀτίταλλε, καὶ ἔλπετο χεῖρεσιν αὐτῶν,
εὔτε φάος προλίποι, ξυνής ὀσίης τετυχηῆσαι.

τῶν τότ' ἐπιμνησθεῖς χαλεποῦ καὶ ἄωρου ὀλέθρου
κρατὸς ἀπὸ ζαθέου μελανόχροας εἴλκετο χαίτας, 80

αἷς ἠὔχει κομῶν καὶ ἐφαίνετο τίμιος ἀστοῖς,
ἀντ' αὐτῶν δὲ κόνιν κατεχεύατο αἰσχος ἑαυτῶ.
ἐκ δ' ἄρα πορφύρεον φᾶρος κλυτὸν ἀμφοτέρησι

ῥῆξε διδοὺς καὶ τοῦτο, πάλην τ' ἐπι γυμνὸς ἐχώρει.
ἐς δὲ γόνυ κλιμβεῖς κεφαλὴν τ' ἐπὶ γαῖαν ἐρείσας 85

χεῖεν ἀπὸ βλεφάρων ποταμῶν πυρόεντα ῥέεθρα,
φῆ δὲ βαρυστενάχων ἐπιθαρσύνων τε ἑαυτὸν·
"Ἔδε γὰρ ἐκ μήτρας ὑπὸ ἥλιον ἦλθον ἀνείμων,
χεῖρεσιν οὔτι φέρων, οὔτ' ἄρ τέκος οὔτε τι ἄλλο·

54–60 Job 1.16 || 61 (not in Job) || 63–73 Job 1.18–19 || 74–101 cf. Job 1.20–21

54 perh. Ὡς, and comma after ἐθρήνει || 55 κατοδύρετο P || 57 ἤφθη Paramelle: ἤσθη
P || 67 ἐντυνάμενος P || 75 στήθεσι P | perh. ἐγέρθη || 83 φάρος P || 84 ἐπὶ P || 87 φησὶ P

- ὦδε θέμις γυμνόν με πάλιν καὶ οὐδὲν ἔχοντα 90
 κείσ' ἴμεν ἀπροτίμαστον, ἄοικον, ἄπαιδ', ἀπέριττον.
 εἰ δέ γε <καὶ> μὴ νῦν, ἀλλ' αὖριον ὦλετο πάντα.
 εὐ μοι ταῦτα συνῆλθ', ἵνα τὸν ἔρον ἤλιθα πάντα
 τῶν καὶ τῶν ἀφελῶν εἰς οὐρανὸν ἄρτιον ἔλκω.
 οὐκ ἐμὰ ταῦτα (πῶθεν;), σὰ δὲ καὶ τῶν σῶν ταμειείων 95
 εἰσόκεν οἴδας ἀφήκας· ἕως ἔδει ἐμπαρέθηκας·
 νῦν ὅταν οὐκ εὐ ἔχῃ, ὅτε λώιον οὐ φῆς εἶναι,
 καλῶς καὶ ὀρθῶς ποιῶν πάλιν αὐτὸς ἀπηύρω,
 ὡς αἰεὶ τὰ ἐναντί' ἐπίστροφα ἀλλοπρόσαλλα."
- φῆ καὶ ἀναστάς ἔστο τριβώνιον ἐν χορῷ λυγρόν, 100
 καὶ μένεν ἐς τὸν ἄνω βυσσὸν κρατερῶς ἀτενίζων.
 Οὐδ' ἀλαδὸς Σατὰν ἦστο, ὄρινε δέ μιν τάδε μᾶλλον·
 δῆ τότε' ἐπέρραξεν τῷ Ἰῶβ χαλεπώτερον ἄλλων.
 ὡς δὲ λέων βλοσυρωπὸς ἐνπτολέμοις ἀνθρώποις
 ὑσμίνηνδε μολῶν, καὶ αὐτίκα μὲν κακὰ τεύχων, 105
 εὖτε τυπῆ πάλλει ἰταμώτερος αὐτὸς ἑαυτοῦ,
 ὡς στερρῶ τῷ Ἰῶβ ἰταμώτερον ἔμπεσε δαίμων.
 αὐτίκα πᾶν τὸ δέμας ἐξέξεσεν ἔλκεσι θείοις,
 δεινοῖς, ἀπροσίτοις, ταρσῶν ἀπο βρέγματος ἄχρι.
 καὶ ἤλγει μὲν, ἔτλη δὲ ἀποξύων καὶ ὀμοργνύς 110
 ὀστράκω ἰχώρας συχνὸν χρόνον· ἀλλὰ καὶ οὕτως
 οὐ μεθίει Σατὰν οὐδ' ἐβρίζετο, ἀλλὰ οἱ ἦγεν
 μῆχος ὃ οἱ κατέλειψεν ἔχειν ἄγκυραν ἀγῶνος,
 μῆχος ᾧ οὐ Σαμψῶν, οὐτ' ἄρ Σολομῶν ἀντέσχε,
 μῆχος ἀφ' οὗ καὶ ὄλην ἀπάνω κάτω ἔβαλε φύσιν. 115
- Τὸν δ' ἀπαμειβομένη κατονείδεεν ἰς ἀλόχοιο·
 "Ἄθλείς, ἀλλὰ μάτην, καὶ ἐς ἡέρα καὶ σύ γε τύπτεις.
 ἐλπίδ' ἔχεις, ἀλλ' ἔστιν ὄναρ ἀνύπαρκτον ἄελπτον·
 ἦπου σοι νυστάζει ὑπὲρ κλυτὸν Ἐνδυμίωνα·
 πρὶν γὰρ τήνδε γ' ἐλθεῖν, οἴμοι, ἀπολώλαμεν, οἴμοι, 120
 νώνυμοι, οὐτι λιπόντες, ὀνειδέα δ' οἶα καὶ αἴσχη.
 τὸ σχετλιώτατον, οἱ καλοὶ καὶ ἀμύμονες νῆες
 αἰ θαλαραὶ τε θύγατρες, ἐν αἷς ὦδινα καὶ ἔτλην,
 πρὶν τινα καρπὸν ἔχειν μοι ὀλώλατο πάντες ἄριστοι.
 τίς ποτε τοιάδ' ὄπωπεν ἢ ἔκλυε; τίς τὰδ' ἐνέγκοι; 125
 καὶ δ' ἐγὼ ἢ δύστηνος ἐλευθερίῃ καὶ ἀδείῃ
 ἀνθήσασα πάλαι γηρῶ μόχθῳ τε καὶ αἰδοί,

108–111 Job 2.7–8 || 116–136 Job 2.9 || 117 cf. *CPG* II 111, note; 1 Cor. 9.26 ||

93 συνῆλθεν P || 96 εἰσόκ' P || 99 mg. γνωμικόν P | ἐναντία P || 103 ἐπέρραξε P || 104 mg. παραβολῆ P || 109 ἀπὸ P || 116 τόνδ' P || 120 perh. τήνδ' ἐλθεῖν || 123 θυγατέρες P || 125 ἐκλυεν P ||

οἶκον ἀπ' οἴκου ἰούσα, τόπον τόπου, οὐδὸν ἀπ' οὐδοῦ.
 ἄλλοις μὲν {οὖν} φίλον ἔσθ' Ὑπερίωνα νωθρὸν ὀδεύειν,
 οἷς ὁ βίος χαρίεις, ἴν' ἐπ' ἡματα μακρὰ γάννυται 130
 τὸν δ' ἐγὼ ἤθελον ἐς τὸν Αἰγόκερῆα θαμίξειν,
 ὡς ταχὺ παυοίμεσθα πολυπλανέος καμάτοιο,
 τόσσαί με τρύχουσιν οἰζύες ἀλγινόεσσαί.
 νῦν δ' ὅτι τῆς χείρω ζωῆς τὸ θανεῖν μέγ' ἄμεινον,
 εἰπέ τι τυτθὸν ἔπος πρὸς κύριον, ὡς σέ καὶ ἡμᾶς 135
 θάσσον ἀπαλλάξειε πολυχρονίων ὀδυνάων."
 Τὴν δ' ὀφρὺς συνάγων ἠνίπαπε καρτερὸς Ἴωβ.
 "ὦ γύναι, ἣ σε ἔολπα περιφροσύνησιν ἐρίζειν
 οὐρανόαφι Ῥεβέκκα, ἐπεὶ θεὸν οἶσθα καὶ αὐτῆ'
 νῦν δὲ καὶ ἀκλειῶν πασέων μάλα πόλλ' ἀπολείπεις. 140
 ὀππότε βουλεύειν γὰρ ἔδει θεοεικέα βουλῆν,
 ὡς θεὸς ἴλαος εἶη, καὶ ἄνακτός περ εἴουσα,
 νῦν τὰ ἐναντία σὺ ξυνάγεις, γύναι τάλαν,
 τὰς Σειρήνας Ἴωβ μάλα ῥηιδίως καὶ ἀάπτως.
 εἰ γὰρ ὅθ' ὁ πλάστης τὰ χρήστ' ἐπέχευεν, ἐνώμα, 145
 ἡμεῖς ἀμφοτέρησιν ἐδεχόμεθ', ἠνίκα νῦν δὴ
 ἀφράστοις πραπίδεσσιν οἰσάμενος τὰ μὴ ἴσμεν
 ἄντα πάλιν ἐρύη, ἡμᾶς δ' ἐθέλει πονέεσθαι,
 οὐ μὴ ὑποστῶμεν, γλώσσαν δ' ἐπαφῶμεν ὀδοῦσιν;
 οὐκ ἀγαθοὶ θεράποντες οἱ ἐν θαλίησιν ἄνακτας 150
 αἰνοῦντες μετὰ δὴ τι κακὸν τρύζουσι, βοῶσιν.
 εἶτα σὺ γνώσκεις ὅτι αὐτίκα δύσομεν αἶαν;
 ἐκ τίνος; ἢ πόθεν; ἀλλ' ἔτ' ἀνάσχεο καὶ θεο χεῖρα
 χεῖλεσι, καὶ εὖ ἴσθ' ὅτι ἀθάνατον πέλει ἐλπίς."
 Ὡς κατεπαδομένη σιγῆν ἤνεγκε καὶ αἰδῶ' 155
 μῦθος ἐὺς καὶ θῆρας ὑπέρχεται ὅστις ἀκούσει.
 τοῖσι μὲν οὖν δέον ἦν καταδύνεσθαι τὸν ἐχθρόν,
 ἐκ δ' ὁ γ' ἀναιδείης καὶ τέτρατον ἄθλον ἐκίνει.
 ὡς γὰρ ταῦτ' ἠχέιτο κατ' ἄστεα καὶ κατὰ δήμου,
 τόφρα οἱ ἐστιχῶντ' ἐσθλοὶ φίλοι ἡγεμονῆς, 160
 Σωφᾶρ ὁ Μιναῖος, δύο δ' ἄλλοι κοίρανοι ἦσαν,
 οἳ μιν ἀπόντα τῶν ἧ ὄν πατέρ' εὖνοος υἱός
 οἳ ῥ' ἴξον παραφάσθαι Ἴωβ φιλήης κατὰ θεσμά.
 ἀλλὰ Σατὰν καὶ τοῦτο τὸ ἄδόκμον, "Φίλος ἐστίν
 ἄλλος ἐγώ," προφθὰς μετὰ γ' ἔτραπε καὶ σφας ἐποίει 165

137-149 Job 2.10 || 159-163 Job 2.11 || 164-165 Pythagoreans (Hermias *In Phaedr.* 192.10-11 Couvreur), cf. Aristot., *Eth. Nic.* IX 4, 116a31-32 ||

129 ὑπερίωνα P || 130 γάννυται P || 137 τήνδ' P || 142 Πλαος; ι in eras. of 4 lett. P || 143 σὺ ξυνάγεις] σύξ- from σωξ- P | two syll. missing at end || 146 ἐδεχόμεθα P || 150 οἱ P || 152 δύσομεν P || 154 ἴσθι P || 160 ἐστιχῶντο P || 163 ἴξον P ||

ἀντ' ἐσθλῶν κακίης παρακλήτορας, οὐ λίθον αὐτός,
 ὡς φασιν, κινῶν, τὴν δὲ κτίσιν, ὄφρα τι μάρψοι.
 τὸν δ' ὡς οὖν ἔγνωσαν ἀγαλλόμενον ποτὶ κόπρῳ,
 ἔλκωθέντα καὶ γυμνόν, ὀδωδότα, τὸν πρὶν ἀνακτα,
 τὸν πρὶν ἐνὶ κλισμοῖσι τετιμένον ἀργυρέοισι, 170
 φάρεα ῥῆξαν ἕκαστος ἀνώμωξάν τε συνάμφω,
 δὴν δ' ἀνεω ἔσταν καὶ ἐθάμβεον ὕψος ὀρώντες.
 οὐδὲ γὰρ εἰκόνα εἶχον ἐφευρέμεν, οὔτε παλαιὰν
 οὔτε νέαν, ἔζοντο δ' οὔτι φράζοντες ὅπως οὖν.

Αὐτὰρ ὃ γ' οἰηθεὶς ὡς μὴ τί γε βυσοδομοῦσιν 175
 ἄντα προνοίης—ἣ γὰρ ἐκίνεον ἐξόμενοί τι—
 βυσοσόθεν ὀχθήσας τὰ κάκ' αὐτῷ θεὸς ἐβοᾶτο·
 “Ἐρρέτω ἡμᾶρ ἐμοὶ τὸ γενέθλιον, ἐρρέτω ἣ νῦξ
 ἐν ἣ τις Ἄρρεν” ἔφη, ἐν ἣ ἔσπασα ἡέρα πρῶτον·
 καδὲ κεν ἀράσαιτο καὶ ἀμφοτέρας θεὸς αὐτάς, 180
 ὡς οὐ μητρὸς ἐμῆς ἐκλήμην Εἰλειθυίας·
 οὐκ ἂν ἐπειρήθην ἀδινάων τῶν ὀδυνάων
 οὐδὲ προσοχθισμὸς καὶ Ὀλυμπίῳ ἦν καὶ ἐταίροις,
 σὺν δ' ὕπνωσα καὶ αὐτός, ὅθι κρατεροὶ βασιλῆες.
 δεῖμα τό γ' εἶχον ὕποπτον, ὃ ἔτρεμον, ὃ ἐδεδοίκειν, 185
 ὥστε λέων με συνέσχε· σύνοϊδα δὲ οὐδὲν ἐμαντῶ.”

Πρὸς τάδε Σωφὰρ ἔφη, ἄλλως κατὰ ταῦτα νοήσας·
 “Καὶ σὺ δὲ ταῖς πτερύγεσσιν, Ἴωβ πολὺ φίλτατε, ἤλως.
 εἰ γὰρ ἐπετρόμεες καὶ ἐδείδης, ἦν τί σοι ἔνδον
 ἔργον ἀεικές, ὃ σὺ κρύπτων μὴ ὑπιδέμεν εἰπάς. 190
 ἐν γὰρ ἐν ἄτρεστον καὶ ἀκλινές ἐστι μάλιστα,
 ἄνθρωπος τὸ συνειδὸς ἐλεύθερος οὐδὲ γρῦ εἰδῶς
 ἐνδοθέν οἶ· τὸν κ' οὔτις ἐλεγχόμενον κατελέγχοι.
 τῷδε καὶ οὐρανῆ ἔσεται χεὶρ καὶ διὰ παντός.
 σὺ δ' εἴ ποτε προβέλυμνον ἴδοις θεοπειθέων ἄντα 195
 ὀλλυμένην γενεήν, ἀνὰ δ' ἀνθέει αὐτίς ὀπίσσω·
 οἱ δ' ἀσεβεῖς αὐτῆσιν ἀποφθινύθουσί γε ῥίζαις.”

Τοιαῦτά μιν μέλισσον ἐπιπλήσσοντες ἐταῖροι
 πολλὰ· χανῶν δὲ λύκος Σατὰν κατελείπετο χάσκων,

166–167 Zenob. 5.63 (CPG I 146) || 168–174 Job 2.12–13 || 178–186 Job 3.1–26
 || 187–197 Job 4.1–7 (Eliphaz!) || 188 Aeschyl. frg. 139 N. = Aristoph. Av. 808 ||
 192 Zenob. 5.54 (CPG I 142–143) || 199 Diogenian. 6.20 (CPG I 273) ||

167 φασι P || 168 τόνδ' P || 169 delete καί? || 174 perh. ἔζοντ' οὔτι || 179 delete ἐν' ?
 || 180 ἀράσαιτο P || 188 mg. παροιμία. τοῖς οἰκέοις πτεροῖς ἐάλω' ἐπὶ τῶν κρατουμένων τοῖς
 ἰδίαις λόγοις καὶ ἐπιχειρήμασιν P || 191 mg. γνωμικόν P || 192 γρῦ P || 195 ποτε] perh. που
 || 199 mg. inf. παροιμία λύκος μάτην χανῶν P ||

- καὶ Πρωτεὺς γεγωνῶς μάλα μυρίος οὐκ ἔδυνάσθη 200
 τότῳ φοβεῖν, μούνη δέ οἱ ὤφθη ἄελπτος ἢ ἐλπίς.
 Ἐπτάετες μὲν τοῖσιν ἐνήθλεε καρτερὸς Ἴώβ,
 οὐπω δ' ὄγδοον ἦλθε, καὶ ἐκ νεφέων ἀδοκῆτως
 ὡς αὐρα πραεῖα λιγύθροος ἔπτατο μῦθος
 φάς· “Σὺ γὰρ ἀλλοίως ὑπελάμβανες ὑψόθεν ἡμᾶς 205
 χρηματίσαι σοι ὄλωσ, εἰ μὴ διελέηλυσθαι οὕτως;
 οὕτω δειχθείης καὶ ἀληθινὸς ὢν καὶ ἀμύμων
 πείρασι πᾶσιν, ὅπου φαεσίμβροτος ἐκτέτατ' Ἡώς.”
 Εἶπε, καὶ αὐτῷ ἔπει κατῆε στέφος ἄθλον ἀγῶνος,
 ἀνθεμόεν ἀμάραντον, ὅου σέλας ἄστρα καλύπτει. 210
 τοῦ καὶ ἀπ' ἀγλαΐης ἀχλὺς πέσεν ὄμμασι Σατάν'
 πολλὰ τετριγῶς Νιόβη τέλος ἐξεφαάνθη.
 ἐν δ' ἐδόθη καὶ τὰ πρὶν ὀλωλότα διπλὰ τῷ Ἴώβ,
 διπλοῖ τε πλειῶνες ἀμείνονες· οἴσι καὶ εἶδεν
 υἱέας υἱέων τριτάτην καὶ ἔπειτα γενέθλην. 215
 Τοῖα τὰ Ἴώβ πρῶτα καὶ ὕστατα, ταῦτα προνοίης
 τοῖσιν ἀεθλεύουσιν ἀέθλια. εἰ δὲ καὶ ἡμεῖς
 τοῖς αὐτοῖς ἀνθραξι πυρούμεθα, εἰσὶ τοιαῦτα
 στέμματα, καὶ πολλῶ γεραρότερα πρὸς τὰδ' ὄραν χρῆ
 πρὸς τε σπλάγχχνα τὰ αὐτὰ περιρρυτὰ ὧδε γὰρ εἶη 220
 καὶ τὰδε τὰ τρύχοντ' ἀδρανέστερα, πᾶς γὰρ ὁ κάμνων
 ἐλπίσιν οὔτε κόπου τόσον αἰσθεται οὔτε ἀνίης.
 εἰ δ' ὅσα πεισόμεθα κατὰ τὸν βίον οὐ μὴ ἔχωμεν
 πρὸς τὰ ἐκείνου ὄλωσ κρατέρ' ἄλγεα ἰσοφαρίζειν,
 δεῖ ὅσον ἐνδέομεν, τόσον εὐθυμῆν καὶ αἰεῖδεν, 225
 φιλανθρωποτέρου τετυχηκότες ὑψιμέδοντος.
 οὐ γὰρ τις ἀδάμας καὶ χάλκεος ἦν μόνος Ἴώβ.
 Ἄλλ' ὅτι μὲν κακὰ τις πάσχων πονεῖ καὶ ἀχεύει
 χηρωθεὶς ἀλόχου, στερεθεὶς παιδῶν τε φίλων τε
 μητρὸς τε γλυκερῆς καὶ ἀδελφειῶν ὁμοθύμων, 230
 οὐδεὶς ἀντιλέγει· φύσις ἔχει οἶκτον ἐκάστη,
 ἢ μὲν ἀφανρότερον, ἢ δὲ πλεόν, ἔστι δ' ὅταν δὴ
 καὶ φιλή καὶ ἦθος ὑπὲρ τὰ ἐσκαμμένα πηδᾶ.
 καὶ διὰ ταῦτα Θαλῆς ἄγαμος μένε “Δεΐδια” φήσας
 “τὸν περὶ τέκνα πόθον, λύπην ἐπὶ μάλλον ἔοντα.” 235
 εἰ δὲ τις ἐκ δρυὸς ἐστι παρηγμένος ἢ ἀπὸ πέτρης,
 κείνος τοῖς ἰδίους τεκμαίρεται ἄλγε' ἕκαστα.

202 (not in Job) || 203–204 cf. Job 38.1; 40.6 || 205–208 Job 40.8 || 213–215 Job 42.12–16 || 233 Zenob. 6.23 (CPG I 168) || 234–235 Plut., Solon 6 || 236 cf. Od. 19.163 ||

209 write κατίει || 213 διπλὰ P || 220 περιρρυτὰ P || 226 perh. τετυχηκότες || 229 στερεθεὶς P || 233 read τὰσκαμμένα || 250 δοθέντας P ante corr. ||

- εἰσὶ μὲν, εἰσὶν ἄχη καὶ δάκρυα, κἄν τις ἀνέλκη·
καὶ γὰρ δακνομένης κραδίης ὑποδύεται ἔνδον
πνεῦμα κακὸν θολερόν, φυσᾶ δέ μιν εἰς ὄσον ἴσχει 240
βριθομένη, στενάχει δὲ καὶ αὐτίκα διπλῶος ὀλκὸς
σύρεται ἐκ βλεφάρων, κατὰ δὲ φλεγέθουσι παρεΐας.
ταῦτα καὶ οὐκ ἀφήσι παρηγορίας καταδύνει
εἴσω, ἐπεὶ τᾶναντί' ἀνάρσιά ἐστ' ἀλλήλων.
ἀλλ' ἔμψης καὶ τῶνδ' ἐπὶ τὸ σκυθρωπὸν ἀγόντων 245
δεῖ δὴ ἀνακτᾶσθαι καὶ ἀποκλίνειν ὄσον ἰσχύς
ἐλπῖσιν ἀθανάτοις καὶ εὐτοκέεσσι λογισμοῖς.
- Πρῶτα μὲν οὖν φανερόν γινῶναι ὅτι πᾶς ἄνθρωπος
θνητὸς ἔφν, καὶ οὐτις αἰδῖος οὐδὲ ἄποτμος.
τοῦ δὲ δοθέντος, ὅτι τεθνηκότας οἶο τοκῆας 250
κλαίει, ἄχρι μὲν ἴσως ἡρίου οὐ νεμεσητόν'
ὦν γὰρ ἔφν τις, τούσδε μαραινόμενους τε καὶ ἄπνους
εἰσορόων, καὶ ἠλίθιός τις ἐχεύατο δάκρυ.
ὄς δὲ παρεκτείνουτ', ἐδόκει καὶ οἴετο ἄρα
πατρὸς Τιθωνοῦ καὶ 'Ηοῦς ἐκβλαστῆσαι, 255
ἢ τῶνδ' οὗς φιλήη στοιχείων συμπήξασα,
τῶν αὐτῶν νεῖκος καὶ ἀπεχθείη διαλύει,
ἠνῖκα τῷ πήξαντι δοκεῖ λόγῳ εὐ τὰδ' ἐνεῖναι.
εἰ δὲ σὺ πρῶτος ἔβης, ὁ δὲ φύσας τίπτ' ἂν ἐτύχθη;
φύσιός ἐστι νόμος, καὶ εὐ ἔχει, ὥστε τοκῆας 260
πρῶτ' ἰέναι, καὶ ἔπειτα τὰ παιδία. αἰθ' ἔρρωτο'
οὐκ ἂν ἄπας ὁ βίος τόσσων θρήνων καὶ ὄδουρμῶν
μεστός ἔην. φεῦ δ' ἡ πρώτη κακίη γε καὶ αὐτὸ
ἔτραπε καὶ μετέβαλεν, ἐφ' ὃ Γῆ τε καὶ 'Αμφιτρίτη
δάκρυσιν ἀλήκτοις κατατήκοντ'· ἀλλὰ καὶ αὐτως 265
τοῖς μὴ ἀναινομένοις παρὰ κλησιν ἔστι τι ἄλκαρ.
- Εἷς γὰρ ἀπῆλθε πᾶις, ἕτερος περίεστί τοι ἴσως·
κείθεν ἐν ἀθυμίῃ ἐσσί, παραψυχῇ ἔνθεν ἰκάνει.
εἰ δὲ καὶ ἦλθεν ἄπαις, καὶ νυμφίον οὐκ ἴδες νίον,
οὐ σὺ μόνος, πολλοὶ δὲ πάλαι καὶ νῦν τὸδ' ὑπέσταν. 270
τῷ δὲ 'Ιῶβ καὶ δῆμος ὄλος νεοθηλέων νιῶν
ἡμαρ ἐς ἐν κατέδν δυοφερὸν δόμον εἰς 'Αἶδαο.
οὐχ ὑμέναιον ἄεισε, καὶ οὐκ ἀρετῆς τευ ἀπῆυρα,
ἀλλ' ὑπέμεινε καὶ ἔτλη, ὅτι σποδὸν εἴσιδεν αὐτόν,

256–257 Empedocles (cf. Ps.–Plut., *Plac.* I 3, 878A) || 274 Job 42.6 ||

256 ἦ = μάλλον ἢ (cf. 562) || 262 τόσσων P || 264 write μετέβαλ'? || 265 κατατηκόμεθα P || 268 ἐστὶ P || 269 ἦλθες P || 273 τεῦ P || 274 αὐτόν P ||

- τὸν δ' ἐφύπερθε καὶ αὐτῆς γῆς καὶ ἀλὸς βασιλῆα. 275
 ἦν δὲ νεογνῆς ὀδὶ καὶ φίλτερος ἔπλετο μάλλον;
 ἄλλ' ἔαν ἅ λέγομεν πιστεύομεν, εὐθυμέειν χρῆ.
 εἶπε γάρ· ἐς τί δέμας τρύχεις κρατεραῖς ὑπ' ἀνάγκαις,
 ἀγρυπνῶν, πεινῶν καὶ καινοτομῶν σέθεν οἶκον;
 ἄλλον δὴ τινος ἢ ῥα ἢ ὥστε τυχεῖν βασιλείης 280
 τῆσδε μόνης; ἐπεὶ ἐστὶ βιασθή τε κρατερὴ τε.
 εἰ δὲ τόδ' ὦδε ἔχει, ὁ δὲ νῆπιος οὐ ὑπεραλλεῖς
 νόσφι πόνων καὶ ἄτερθε μεριζομένοιο πλούτου
 εἰς τὰ ἐκείσε καλὰ ἀνελήλυθεν ἀγλαόθυμος,
 ἢ χρῆ εὐορτάζειν ἢ οὐ λαλείειν ἅ λαλοῦμεν. 285
 ἄλλως τ' εὐδαίμων γὰρ ὁ τὸν βίον αἰψ' ἀπολείψας
 πρὶν τὰ τύχης συνιόντα πόσας δώσουσι μερίμνας.
 εἶτα καὶ οὐκ ὄντος τοῦ νῦν ὀλοφυρομένοιο
 ἐθρηνοῦμεν, ἢ οὐδὲν ἐφιστάμεθ'; οὐδὲν ἀληθῶς
 τίς περὶ τοῦ μὴ ὄντος ἔφν λόγος; οὐκοῦν καὶ νῦν 290
 μηδὲν ἀθυμῶμεν ὅτι καὶ νῦν οὐδαμοῦ ἐστι.
- Κάππεσε γὰρ Ξενοφῶντος ἐνὶ πτολέμῳ φίλος υἱός·
 αὐτὰρ ὁ μικρὸν ἢ οὐδὲν ἀποστὰς εἶπεν· "Ἐμὸς γὰρ
 ἦν πάις, οἱ τ' αὐτῷ καὶ ἐμοὶ μεγαλείον ὀπάζων."
 ἦδεε καὶ Ξενοφῶν ὅτι θνητὰ τὰ θνητῶν ἐστίν. 295
 "Ἄλλὰ παρηγορίην ἐνεποίεον οἴκοι ἰόντες."
 εἰ δὲ θεῷ τὸν ἔρων ὃν ἐκείνοις εἶχομεν ἀμφὶ
 τρέφομεν, ἀρκεῖ τοῦτο· τὰ δ' ἄλλ' ὅσα μικρὸν ἐπόψει.
- "Ἦν δ' ἀγαθός γ' ὁ φίλος, καὶ μιν προορῶν στεναχίζω."
 ἄλλ' ἔβηλες εἶναι τοῦτον κακόν, ὄφρα σὺ χαίρης; 300
 εἰ δ' ἦν, καὶ οὕτως ἂν ἔστενες, ὥστε τί φῶμεν;
 ἄκριτα ταυθ' ἡμῖν; μὴ δὴ, φίλε· ἄλλ' ὁ μὲν ἐσθλὸς
 αἰνεῖσθω, ὁ δὲ μὴ τοῦ ὀδυρμοῦ πλεῖν ἐλεείσθω.
- "Ἄλλ' ἔθελον ζῶειν μακρὸν χρόνον ἐνθάδε τοῦτον."
 ἄλλ' οὐπω δῆλον εἰ καὶ θεὸς ἦθελεν οὕτως. 305
 "πλὴν οὐκ ἔστι χρόνου μακροῦ χρέος;" ἄλλὰ τί μακροῦ;
 ἢ οὐκ οἶσθα τὰ αὐτὰ παθεῖν κείνόν γε καὶ ὄψε
 ἄσσα σὺ νῦν; πῶς οὖν οὐκ ᾤκτειρας καὶ ἐκείνου;
 ἢ φίλος ὃν φιλέει, τοῦτον χαλεποῖς ταμιεύει;
 Ἥμεῖς δ' ἄχρι τίνος παραμείνομεν ἐνθάδ' ἰόντες; 310
 οὐχὶ μεθ' ὦρην ἢ μετὰ τήνδ' ἐπιβείομεν ἄδου;

292–294 Ps.–Plut., *Consol. ad Apoll.* 33, 118F–119A; Diog. Laert. II 54–55 ||

275 ἐφύπερθε καὶ αὐτῆς] above line γρ. θεν, ἀπάσης γῆς P || 276 read νεογνός | ὀδὶ] ὁ above line between ὁ and δι P || 277 πιστεύομεν P || 283 νέσφι P || 284 ἐκά κάλ' P ante corr. || 289 ἐφιστάμεθα P || 298 ἄλλα P || 299 Ἦν] ἂν P | γ' om. P ante corr. || 300 mg. P || 301 δὲ P | οὕτω P ante corr. || 309 χαλεπῶς P ||

οὐ κόνις ἢ αὐτὴ ἐς αὔριον ἐσσόμεθ' αὐτοῖς;
 ὄσσος ὄδ' ἐστὶ βίος, παρέκνυέ τις ἐμπαρακύψας
 ὀρσοθύρης, εἴτ' εὐθύς ἐδύσατο πρὶν παρακύψαι,
 ὦδε διαγράφας τὸ πολυχρόνιον βιόταιο. 315

Εἶ γε μὲν ἐν νεκύεσσιν ἀγάρροα δάκρυα λείβων
 οὐχὶ καὶ ἄλλοθί που τούτων δέη, εὖ ἂν ἐποίεις;
 εἰ δέ τιν' εἰσὶ καὶ ἄλλα ἐν οἷς ἐπιδενόμεθ' αὐτῶν,
 χρῆ καὶ ἐκέισε μάλιστα μέρος τί γε τῶνδε φυλάσσειν. 320

ἐξ ἀρχῆς γὰρ ἀμαρτὰς ἐγένεατο νηλέα λύπην,
 λύπην καὶ μόρον αἰνόν, ὑφ' ὧν τὸ γένος κατέβαλλεν
 ἐκ δ' αὐτῶν καὶ ἐκείνη ἀπόλλυται ὥσπερ ἐχίδνη.
 εἰ γὰρ {μῆ} λυπηθείς τις ἐπ' ἀμπλακίη καταχεύοι
 δάκρυον, ἢδ' αὐτὴ σταγόνη λύετ' ἤυτε καπνός.
 ἔνθα μὲν οὖν λύπη καὶ δάκρυον ἔργον ἀνύει, 325
 ἐνταῦθ' οὐδ' ἠβαιὸν ἐπιστάμεθ' αὐτοῖς χρῆσθαι
 ἦχι δὲ μῆδὲν ὄνειαρ, ἐπὶ φθιμένους δὲ μάλιστα,
 Ὀκεανούς Τηθύς τε κατέιβομεν ἐκ βλεφάροϊν.
 κλαίων δ' οὐκ ἀνίης, ἀπειοικότα δ' ἔργα τελείεις.

Εὐλογον ἦν τόδε σοι, εἰ τρεῖς τινας ἢ δύο μόνους 330
 ἀκλαύστους ἀπαθείς που ἀκήκοας· εἰ δέ γε πάντες
 νηδύος ἐξ αὐτῆς γοεροὶ πίπτουσιν ἐπ' αἶαν,
 ὡς ἐπ' ἀνηνύτους *** ἀσχάλλομεν ἔργοις.

Εἷς μόρος ἀτρεκέως πουλύστονος, ἄξιος οἴκτου
 ἐν δ' ἄλλοις κλαίοντες ὄνοσσόμεθ' ἡμέας αὐτούς, 335
 ἠνίκ' ἀπολλήξαντες ἐπιγνώμεν τίνα τὰ χθές.
 καὶ Ζήνων μὲν οὐδὲ τοῦ οὐ θανάτου ἀλέγιζεν,
 ἐκπνέομεν δ' ἡμεῖς καὶ τοὺς ἐτέρων καθορῶντες.

Μύρετο Δαυιδ καὶ ἐπλύετο, ἐς δὲ τὸν υἱὸν
 κλαίων, ὡς οὐδὲν κατανύετο, τῆς πρὶν ἀγωγῆς 340
 εἶχετ', ἐπεὶ τὸ τελεσθὲν ἀμήχανόν ἐστ' ἀναλῦσαι.
 εἰ δὲ σὺ τὸν Ἰσαὰκ τὸν ὄν υἷα θῆσαι ἐτάχθης,
 τηλύγετον δῆτ' ὄντα καὶ ἀσπάσιον γλυκερόν τε,
 οὐ καὶ τὰ ἐφετμὰ ἐπαμύξαο, καὶ πρὶν ἐκείνου
 συμποδίσειν, πᾶν ἄρθρον ὑπεκλάσθης καὶ ἐλύθης; 345
 ἀλλ' Ἄβραμ ἤγαγε καὶ ἐπτέρνισεν ἐκ τ' ἀνέτεινε
 χεῖρα, βαβαί· πῶς γὰρ δὴ οἱ οὐ συνέδωκέ γε ἦτορ;

313–315 source not found || 322 cf. Aelian, *Nat. an.* 1 24 || 337 prob. Zeno of Elea, cf. Diog. Laert. IX 27 || 339–341 2 Kings (2 Sam.) 12.15–23 || 343–347 Gen. 22.1–19 ||

312 εἰσαύριον P post corr. || 313 παρέκνυέ] read (e.g.) παρέδειξε | τις] mg. ὁ πῦθαγόρας δηλ(ονότι) P || 318 τινα P || 329 τελείεις P || 330 μόνους P || 333 e.g. <μάτην> || 334 πουλύστονος] -ου- from -ο- P || 335 ὄνοσσόμεθα P || 336 ἀπολλήξαντες P ante corr. || 339 perh. <καὶ> Δαυιδ || 344 read τὴν ἐφετμὴν ||

ἦ ταῦτ' οὐκ ἄλλως κατ' ἄρ' ἔδρασέν τε καὶ ἔτλη
 ἦ ὅτι ἐν στήθεσσι πόθον πυρόεντα συνέσχε
 πᾶν τὸ πέλας φλεγέθονθ' ὑπὲρ Ἡφαίστοιο κρατῆρας. 350
 ὡς δὲ θρυαλλίς ἀμυδρὰ ἀνημμένη ἐν δαΐδεσσι
 ἠελίοιο πεσόντος ἅπαξ ἀποκίδναται ὕλης,
 ὡς πόθον ἄλλον ἅπαντα μετὰ φρεσὶν ὄντ' ἀνθρώπων
 ἀστράψας ὃ γε θεῖος ἐπεσσυμένως κατέφλεξε
 καὶ διὰ τοῦτο τὰ πρὶν περιώσια καὶ πέρα πειθοῦς 355
 ῥᾶον ἐκείνῳ ἄνυτο, καὶ εἰ πολὺ μείζονα ἦσαν.
 Τοῖα ἔρεξε γυνὴ Κολχίς πάλαι, ἥσπερ ὁ υἱὸς
 ἀμφὶ Σεβαστείῃ τῇ ἐκείσε φάλαγγι συνήθει,
 οἱ Χριστὸν στέρνοισιν ἔνυτο καὶ αὐτῷ ἐνίκων.
 διὰ τοῦτο τύραννος ἐμήνιε καὶ σφᾶς ἀνώγει 360
 χειμερίην ἀνὰ νύχθ' ὅταν ἴστατο ἰς βορέαο,
 λάϊνον ἐς λίμνην γυμνοὺς ἀπὸ πάντας ὀλέσθαι.
 ἔνθ' ἔθανον πάντες μελανωθέντες κρυστάλλῳ
 κείντῳ τε παννύχιοι κεκαφηότες ἄλκιμον ἦτορ.
 πρῶτ' καὶ ὄχλος ἔβη, καὶ σώματα νεκρῶν ἐν ἀμάξαις 365
 αἰρόμενοι ποτὶ πυρσὸν ἀγίμεον ὡς δ' ἐπὶ παῖδα
 τόνδ' ἔβαν, αὐτὰρ ὃ—καὶ γὰρ ἔην ἀκάμας τε κρατύς τε—
 ζῶν ἔτι πνείεσκ', ἔλεος λάβεν ἔνδοθι θυμῷ
 καὶ ζωγρεῖν βούλευον—ἐδύνατο γὰρ περιεῖναι—
 δυσσεβέες, οἱ ὄσους κτείνοντες ζωὸς ἀφειδέως 370
 εἶν ἐνὶ τεθνηῶτι ἐκῆδεον, ἔλλαβον οἶκτον.
 ἦ δὲ τάδ' ὡς ἐνόησε, μεταδρομάδην ἔλε παῖδα
 καὶ μιν ἀειρομένη ὤμοις ἐπὶ γηραλέοισι
 φόρτον ἐλαφρὸν ἔριψεν ἐπ' ἀχθοφόροισιν ἀπήναις,
 ἀείμνηστον ἔπος φαμένη τόδε· "Βάσκ' ἴθι, τέκνον, 375
 ὥσπερ ἀεθλοσύνης, καὶ τῶν στεφάνων σφι μετάσχοις,
 μῆδ' ἐπ' ἀειζώοις ἀγαθοῖς καὶ ὄψ' προκόψας
 αὐθις ὑποστρεφθῆς τόνδ' ἐς βίον ἀλγινόεντα.
 οὐχ ὁ τελευτήσας Ἄβελ ἄθλιος, ἀλλ' ὁ ἔτι ζῶν
 δύσμορος ἦν καὶ μητρὶ καὶ ἀνδράσι καὶ θεῷ αὐτῷ. 380
 φύσιός ἐστι θανεῖν πλήσασί τε μόρον, κἂν μὴ νῦν,
 ἀλλ' οὖν ὄψ', καὶ οὐδεὶς οὐ μὴ φεύξεται οἶτον,
 οἶος ἂν ἦ. εἰ γὰρ μὴ ἦν μόρος, ἀλλὰ τῇ Ἀδὰμ
 ζωῇ ἀειζῶω ζῶειν πέλεν, ἤθελον ἂν σε

357–389 cf. Basil., *Hom.* 19.8 (*Patrol. Gr.* 31.524B); see further *Bibl. Hagiogr. Graeca* 1201–1208n (vol. II pp. 97–99) ||

351 mg. παρ(αβολ)ῆ P || 359 perh. στέρνοισ' αἰνυτο || 360 perh. <καὶ> διὰ || 363 κρυστάλλω P ante corr. || 365 fort. νέκρ' || 368 πνείεσκον P || 370 ὄσους P || 374 ἔριψεν P || 384 ζωῇ] read (e.g.) φυλῇ ||

- ζώμεναι σὺν ἐμοὶ καὶ τοῦ προτέρου βίοιο 385
 ἐν λειμῶνι νέμεσθαι ἀκήρατον ἀγλαὸν ἄλσος,
 νῦν δ', οὐ γὰρ τις ἀλύξει ὄρον βροτόενθ', ὃς ἂν εἴη,
 ὄλβιος ὅστις ἐκὼν καὶ ἐν κρατεροῖσιν ἀέθλοισι
 γυμνασθεῖς ἀρετῆσιν ἐπαινετὸν οἶτον ἐπίσποι." 390
 Τοῖα ἐκείνη ἔθαλπε περικλυτὸν νῖα καὶ αὐτήν.
 τὴν γὰρ ὑπ' Ἀντιόχῳ τὰ ἄ φίλτατα τέκνα κοπέντα
 βλέψασαν καὶ χερσὶν εἰς κτερίσασαν ἀφῶμεν,
 μὴ καὶ θηλυτεράων φαινοίμεθ' ἤττονες ὄντες,
 οἷς τε ἐκείναι ἔχαιρον ὀδυρόμεθ' ἀντίον ἡμεῖς.
 Εἰ δὲ σμερδαλέον τι καὶ ἀπρόσιτον μόρος ἦεν, 395
 οὐκ ἐπὶ τῷ γε ποτῷ ἐγεγῆθεε Σωκράτεος ἴς,
 οὐδ' ἕνα μάρτυρον εἶδες ὑπαντιόωντα τυράννοισι,
 οὐδέ τινες ὀσίων σταυρὸν ἀνελάμβανον ὥμοισι
 θνήσκοντες εἰς ἕνα ἡμᾶρ, ἀειθανεές τινές ὄντες.
 "Ἄλλὰ τάδ' ὑψιπετῶν καὶ θεσπεσίων πέλει ἀνδρῶν."
 ἀλλ' ἔθελες εἶναι τῶν οὐτιδανῶν καὶ ἀγεννῶν 401
 καὶ μήθ' ὑομένων μήθ' ἠλίφ' αὐομενάων;
 τοῦτο μὲν οὐδ' ἐθέλουσι παρίσταται· αἱ φύσεις τὰ
 εἰσί, καθ' αὐτάς εἰσι, μόνον τὸ κέρδιον ἄλγος
 ἐστὶ καὶ ἄλλ' ἄλγος τοῖσιν ἐθέλουσι δεδέχθαι. 405
 Καὶ σύνες· εἰ σὸς ἐταῖρος ὑπεξέφυγεν κακότητα,
 ἠγάλλου καὶ ἔχαιρες, ἧ ἔστενες οἰμωξές τε;
 "ἔσκιρτων, ἐχόρευον, ἐπεκρότεον καὶ ἄειδον,
 τοὺς τε πέλας ἐκάλεσσα μετασχέμεν εὐφροσυνάων,
 ὡς ἡ Σπάρτη ἔοργεν, ὅτι Ξέρξης ὑπενόστει." 410
 εὖ γ' ὅτι εὐρύτερός μοι τῷ παραδείγματι γίνη
 καὶ σύ γε τὸν νοῦν πρόσσχες ἐπισταμένως καὶ ἀληθῶς,
 κἂν μὲν ἀλαστοτέρων καὶ φρικαλέων ἀποβάντα
 πεύσειαι ὃν φιλέεις, — εἰ δ' οὐ, χρονιώτερον ἄλγει.
 Οὐ στυγείεις τὰ βίου ἀτυχήματα ταῦτα, ἐταῖρε, 415
 φεῦ, ὦν οἱ κωκυτοὶ καὶ ἐπέκεινα Γαδείρων
 ἠχεῦνθ'; αἰ δὲ νόσοι ψυχῆς καὶ σαρκὸς ἐλαφρόν;
 πῶς γὰρ, ὅτ' ἀθρήσω πλευρίτιδας αἰματοέσσας,
 τόν τε πάρος τρυφῶντα καὶ ἐννύμενόν τινα βύσσον

391–392 4 Macc. 8–12 || 396 Plat., *Phaed.* 117c3–5 || 402 Zenob. 5.53 (CPG I 142) || 416 cf. Apostol. 16.19, note (CPG II 661) || 418 cf. Hippocr., *De morb.* III 16 (VII 142.14–20 L.) || 419–420 cf. Luke 16.19–24 ||

391 mg. τὴν ἀγί(αν) σολομώνην δηλ(ονό)τι P || 393 perh. θηλυτέρων φαινοίμεθα || 396 mg. at ποτῷ ἤγ(ου)ν τῷ κωνείω P | σωκράτεο P || 399 read θνήσκον τ' || 405 ἄλλο P || 406 ὑπεξέφυγε P ante corr. || 409 ἐκάλεσα P ante corr. || 410 ὡς P || 419 ἐννύμενον P ||

- πλούσιον ἐν φλογὶ νῦν καταδαιόμενον ἀμαράντω; 420
 μήτ' αὐ' ἐπ' ἐσχατιῆς ὅτι εὐφημον τὸ πενιχρόν.
 πάντα τὰ ἄκρα κάκ' ἐστ', ἀρετὴ δ' ὑπὸ μέσσον ἐναίει.
 ἄλλ' εἰ μὲν πνοίη σε τύχης ἐπὶ αἰθέρ' ἀνέλκει,
 μᾶλλον ἀποκλινέειν, εἰ δέι πεσέειν μὴ ἀφ' ὕψους.
 καλὸν τὸ προορᾶν τὸ γενησόμενον καὶ ἐθίξειν 425
 ἐκ γὰρ τῶν ἀθρώων πολλοὶ παρέκοψαν, ὄλοντο,
 ὄσσοι ἐν εὐρείῃ κραδίῃ βραχὺ πνεῦμα φοροῦσιν.
 εἰ δὲ μίτους σοι ἀκλεεῖς ἐπεκλώσατο μοῖρα,
 μὴ δυσανασχετέ, οὐχ οἱ κάτω εἰσὶν ὄνοστοί,
 τοὺς δὲ κατερχομένους νεφέων ἄπο οἶδε γελῶσιν. 430
 Οὗτος μὲν συνετός, ὁ προγινώσκων τά οἱ ἐλθεῖν
 ἐγγύθεν ἐστί, καὶ αὐτὰ σοφῆ μεθόδῳ ἀλιώσας
 κρείσσω δ' ἔπλετο κείνος, ὅτις μετὰ τοὺς κινδύνους
 εὐ τε φέρει καὶ αἰεὶ ἀναλλοίωτος ὀράται·
 ὅς δὲ πεσῶν οὐ δύνατ' ἐνεγκέμεν, ἀμφιπονεῖται. 435
 ἔστι γε καὶ πλοῦς δεύτερος, εἰ θεὸς οὖρον ὀπάξοι.
 δυστήνων δέ τε τέκνα τὰ δυστυχίης ἀμύητα,
 οὐδέ κεν εὐτυχίην ἐπιτήδεός ἐστι φυλάσσειν
 ὅστις δυστυχίην παναμήχανός ἐστιν ἐνεῖκαι.
 Πᾶς φιλόδοξος ἄδοξος, ὁ δ' οὐ φιλόδοξος ἀρείων. 440
 πουλύ τι τοῦ φρονέειν ἐξουσία οἶδεν ἀφαιρεῖν.
 ὕψος ὅσον τὸ τύχης, καὶ δυστυχίας τὸ βάραθρον.
 ἴσθι μελικρήτῳ ἐναλίγκιον ἔμμεναι εὐχος·
 τυτθὸν μὲν σαίνει καὶ ἡδυμίην ἀποτίκτει
 βράσσονα, ἐς δὲ τὸ ἐξῆς ὡσπερεὶ ἐξ ἀρυταίνης 445
 πικρότερον πόμα τοῦ ἀψιυθίου ἄλλο ποτίζει.
 Ἄλλὰ πεσῶν ἄχθη; εἰ μὲν ὅττι σήμερον αὐτός,
 ἴσως εἰς τοὺς χθές μὴ ὀρᾶς φρεσὶ ταῦτα παθόντας·
 πᾶρ ποσὶ δ' ὄψει ὅσους καταπίπτοντας μετὰ δούπου,
 ἐν δὲ τε τοῖσι κακοῖς τὸ ἔχειν μετέχοντας ἐλαφρόν. 450
 “Χθές δέ τι κῶδος ἔχοντες ἐπαινέτοι ἡμεν ἐν ἄστει,
 νῦν δ' ἐπὶ τοῖσι φίλοις διαβαίνομεν ἀνεπίγνωστοι.”
 φίλους τοῦσδε καλεῖς; ἐπιτριπτότατοι καὶ ἄπιστοι.
 τὸν δ' Ἄντισθένη αὐτὸν ἐπερχόμενον κατ' ἀγυῖας
 ἤνεσεν ὄχλος ὅσος γ', ὁ δ' ἀγωνία, “Οἴμοι” ἐπειπῶν, 455

422 cf. Aristot., *Eth. Nic.* II 6, 1106b36–1107a6 || 436 Georg. Cyp. 2.21 (CPG I 359) || 445 schol. Aristoph., *Eq.* 1090 = *Suda* A 4065 || 454–457 Diog. Laert. VI 5

421 αὐ] αἰ P || 422 read ἐναίειν? || 429 δυσανασχετέ? P || 433 ὅστις P || 438 ἐπιτήδεός P || 441 πολύ P | οἶδε P ante corr. || 445 mg. ἀρυταίνῃ χαλκοῦν σκεῖος· ἐξ οὐ τὸ ἔλαον αἰς τοὺς λύχνους ἐγγέουσιν P || 447 read ὅτι || 455 γ' om. P ante corr. ||

“Ἄρα τί μοι κακὸν ἔστι, καὶ οὐ νοέω; ἐπεὶ ἄλλως
οὐκ ἂν τοῖσιν ἐγὼν ἐπιήνδανον οὐδ’ ἐκροτούμην.”

“Ἄλλ’ ἐμέ τις φθόνος εἶλε κότον γε πάλαι καταπέψας.”
αὐτὸ τὸδ’ οὐ μικρὸν παραμύθιον, ὅστιπερ αἰεὶ
τὰ κρείττω ζηλοῦται, ἅπαν δὲ κακὸν ἀμέγαρτον 460
καὶ σὺ μὲν αἰνῆ ἅπασιν, ὁ δ’ οὐ βραχὺ αἰσχος ὀφείλει.

“Ἄλλ’ ἀδίκως τὰ πέπονθα καὶ ἐξ ἀδίκων ἀνθρώπων.”
ἀλλὰ δικαίως ταῦτα παθεῖν καὶ ὑποῖσαι ἐβούλου;
οὐ σὺ κακὸν τι πέπονθας, ὁ δὲ δράσας πολὺ χεῖρον.
Εἶτα πεσὼν ἄχθη; τίνας, ἢ τί μέγα χραισμούντος; 465
εἰ ἀρετῆς, ναί, καὶ γὰρ ἐπάξιον· εἰ δέ τευ ἄλλου
τῶν οὐχ ἴσταμένων, σὺ μὲν ἴστασο, ταῦτα δὲ πίπτει.

Σικελικῆς ἀρχῆς Διονύσιος ἔκπεσ’ ὁ πρέσβυς;
Δίων τόνδε καθεῖλ’, ὁ δ’ ἐκαρτέρει ἔμφρονι θυμῷ.
καὶ τις κερτομέων καὶ ἐγγελώων ἐνένιπε· 470
“Νῦν δὲ Πλάτων τί σ’ ὄνησε καὶ ἢ Στοά, οἷσιν ἐπήυχον;”
“Πολλὰ μάλ’;” εἶπε, “τύχης γὰρ ὀράς μεταβαλλομένης μοι
εὐ τε φέρω καὶ ὕμμες ἐπεγγελώω γελῶντας.”

Ἦς καὶ Ἄρταξέρξης τὸν εἶον ποτε γαμβρὸν Ὀρόνταν
ἕξοχον ἰσχύσαντα κοτεσσάμενος κατέριψεν 475
ἐξ ἔο καὶ δόξης· ὁ δέ, γενναίως ὑπενεικῶν
καὶ διαγνοὺς δόξης φύσιν, ἴσχευ· “Ὡσπερ ὁ αὐτὸς
δάκτυλος ἄρτι μὲν ἔν τι, πάλιν δέ τε μυρία ποιεῖ,
ὦδε καὶ οἱ βασιλεῦσι τετιμημένοι ὑψιθώκοις
νῦν μὲν αὐτὸ τὸ πᾶν δεδυνήμεθα, νῦν δ’ ἐλάχιστον.” 480

Αὐτοὶ τε κοίρανοι ὄσσοι ἐπεσκήρτησαν ἐπ’ αἶαν,
ἠέλιοι λάμπαντες, ἐφήμεροι δ’ ὑποδύντες,
κῆπων τ’ ὠκύτεροι τοῦ Ἀδώνιδος ἐξήνησαν,
χρυσόθρονοι Κροῖσοι Πουλυκράτες τε τυχήρεις,
Ἄστυάγαι κρυεροὶ καὶ ἄβροὶ Σαρδανάπαλοι, 485
ἄλλα τε μυρία τοιαῦδε γῆς ὑπερήφανα τέκνα,
ὧν καὶ αἰ κλήσεις εἰ ὀλώλατο, κέρδιον αὐτοῖς
ἦεν ἂν· ἀλλὰ μένει τίσις ἄφθιτος, ὄφρα καὶ ἡμεῖς
τὴν κακίην ὀρόωντες ὑπερφερόμεσθα γεφύρας·
ἢ δ’ ἀρετὴ καὶ ὁ αἶνος ἀφαιροτέρους μερόπεσιν. 490

458 cf. *Il.* 1.81–82 || 463 cf. Xenoph., *Apol.* 28; Diog. Laert. II 35 || 468 Plut., *Reg. et imp. apophth.*, Dionys. min. 3, 176D || 474–480 Plut., *ibid.*, Orontes, 174B || 483 Diogenian. 1.14 (CPG I 183) ||

456 mg. διχῶς δυνατὸν ἀναγινώσκεισθαι· καὶ κατ’ ἀπόφ(ασ)μ’ ἄρα τί μοι P || after 458 αὐτὸ τὸδ’ οὐκρὸν, εἶτα πεσὼν ἄχθη· τίνας ἢ μέγα (= 459 + 465) expunged P || 459 ὅστιπερ P || 461 ὅδ’ P || 464 χείρων P || 470 ὅδ’ P || 474 ὡς P | read κάρταξέρξης? (but cf. 538) || 476 ὑπενεικῶν P || 477 ἴσχευ] perh. ἴσπεν = ἔισπεν, cf. 539 || 481 delete τε || 483 perh. ἐφήμεροι || 484 πολυκρατέες P (cf. 593) ||

ὁ κληθεὶς Ἰσραὴλ οὐ μηλονόμος γεγένητο;
 τὸ πλείον δ' ὅτι καὶ ἀλλότριον ἔτρεφε πῶν·
 οἱ δὲ λόγου κήρυκες ἔσαν τίνες; οὐχ ἀλιήες;
 τίπτε δ' ἀτιμότερον βωτῆρος ἢ ἀσπαλιῆος;
 ἀλλ' ὀράας, πάντες καὶ ἡγεμονῆες καὶ ἄνακτες 495
 γουναῖζοντ' αὐτοὺς καὶ ἐωυτοὺς δορυφόρους,
 καὶ σφι μένει καὶ δόξα καὶ αἰ κλήσεις ἄσβεστοι,
 ὡς πρότερον μῆνη ἐξόλλυται ἢ γὰρ ἐκεῖναι.

Χθές μετὰ τῶν ἀβρῶν καὶ ἀνάγνων συλλεγόμεσθα
 τῶν τε κακῶν μετέχοντες ἑτερπόμεθ' ἀντὶ τοῦ ἀλγείν· 500
 σήμερον ἀρθμηθέντες ἐν ἀχράντοισι χορείαις
 εἶπομεν Ὀττοτοί, ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν Εὐοὶ εὐάν;
 μῆ, μῆ δῆτ'· ἐσθλὸς γὰρ ἀποστρέφεται ἄχθεα κόσμου.

Εἰ δέ τοι ἐν θαλάμοις τοιχωρύχος ἐγκαταδύσας
 ἔξαγεν ὄλβον ὅσον κεκλειμένον, ἢ καὶ ὁ δῆμος 505
 θωήν τοι ἐπέθηκεν, ἢ ἄλλο τι τοῖον ὑπέστης,
 εἰ μὲν ἀφ' αἵματος εἰ τοῦ τῶν ἀβίως βιούντων,
 τέτλαθι· οὐ τι πέπονθας ὑπερφυῆς οὔτε τι κακόν.

καὶ γὰρ ἔχων οὐκ εἶχες, ἐπεὶ ἐχρῶ· ἀλλὰ ποῦ ἐχρῶ;
 νῦν δ' ἀπορεῖς κατ' αὐτό· τί τοι τόδε καινὸν ἐτύχθη; 510
 πλὴν ὅτι δειμαίνων οὐδὲ κλείειν βλέφαρ' εἶχες,
 ἀλλὰ τις ἰκτεριῶν καὶ ὑπεσκληκῶς περιούστεις,
 νῦν δ' ἀμέριμνος ἐὼν γλυκερώτερον ὕπνον ἰαύεις.

“φεῦ· ἀμέριμνος ἔγωγε καὶ ὑπνῶν, οἱ πλέονες γάρ·
 ἢ δ' ἀμεριμνῆ ἦν σὺ λέγεις ἔστω τοι μούνω, 515
 ἡμᾶς δ' ἢ φροντίς εὐ ἐκοίταξε καὶ ἠῦξι.

οὐδὲ γὰρ οὐδὲ τρυγαῖος, ὅς οἶναις πολλὰ ποιήσας,
 εὔτ' ἂν ἢ ὦρη ἔπεισι Διώνυσόν τε φυλάσσοι,
 ἄχθεται ἀγρυπνῶν, οὐδ' ἢ περὶ τὰ πρόβατα φρὴν
 βῶτορ' ἀνιάζει, τὸ δ' ἐναντίον εἰ ἀμεριμνεῖ, 520
 τῶν δ' οὐ τι οὐ νεκῶν διενήνοχε καίπερ ἐὼν ζῶς.”

ἀλλ' οὐ μαψιδίως ποιμῆν μένει οὐδὲ τρυγαῖος·
 ἀλλ' ὁ μὲν ἐστ' εὐχρὸς καὶ πῖότερος μάλ' ἑαυτοῦ,
 οὐδὲ γὰρ αἰ σταφυλαὶ φνσῶσ' ὀλίγ'· οὐδ' ἄρα ποιμῆν
 νῆστις αἰεὶ προθέει καὶ ἀνείμων ἐν νιφάδεσσιν, 525

ἀλλ' ἔδεται τυρὸν πίνει τε γάλακτος ἀμέλγων
 ἐκ τ' ἐρίων σκέπεται σφάζει τέ τι. εἰ τὰ σὰ δ' εἶχον,
 μηδὲν ἐρωτήσης· σὺ δ' ἐνδοθὶ πάντα καθειργνύς,
 τῶν οὐδ' ἀκριβῶς ἐπισταμένων τὸ τί ἐστι

495 perh. ἡγεμόνες || 496 γουναῖζοντες P | read αὐτοὺς δα(υ)ρυφοροῦσαν || 498 ἢ γὰρ |
 perh. ἦπερ || 499 συλλεγόμεσθα P || 502 εὐ οὐ. εὐ ἂν P || 503 δῆτα P || 518 διώνυσόν P ||
 521 write τι οὐν? || 526 τυρῶν P ante corr. ||

- φύσις καὶ ἀλκὴ ὀβολοῦ πολὺ χεῖρον ὀδεύεις, 530
 ἀνυχμῶν καὶ ῥυπόων καὶ ἡμίγυμνος καὶ ἀλήτης.
 τῷ μὴ δὴ φθονέοις ἐτέροις, φίλε, οἱ κατὰ μοῖραν
 χρήσονται τούτοις, σὺ δ' ἀμήχανός ἐσσι κεχρησθαι.
- Κωμαστῆς δέ τις εἶ καὶ συμποτικώτατος ἄλλων,
 καὶ τάδε τοι ξυνέβη; ἐσθλὸν τί σοι ὄψ' ἀνέτειλε 535
 φάρμακον ἢ πενίη τοῖς ἐν τρυφῇ εὐστοχόν ἐστιν,
 αἶ τε μεταλλαγαὶ ὡς ἐπίπαν ἠδείαι εἰσι.
 καὶ γὰρ ἀποσκευὴν ποτ' Ἄρταξέρξης ἀπέβαλλεν,
 αὐτὰ δὲ σῦκα φαγῶν καὶ κρίθινον ἄρτον ἐνισπεν 540
 "Οἷς ἠδυμῆς γὰρ ἀπείρητος τόσον ἦα."
- Οὐδέ κεν οἱ κόλακες ἄλλως σέθεν ἐκκεκάδοντο,
 οἱ σέυ ἔτι ζῶντος ἀπέτραγον ἄλλοθεν ἄλλος,
 ὀφθαλμοὺς κραδίης μικρόν τί σε τυφλὸν ἔθικαν.
 νῦν δ' ὅταν ὀξὺ δέδορκας, ὅταν βίον ἐσθλὸν ἐφεύρες,
 ἠνίκα τῆλε κακῶν θορύβοιο τε ἐξήλυξας, 545
 τόφρ' ἐπὶ σοὶ θάνατον προκαλίζεαι· ἀλλ' ἔπρεπε πρῖν,
 πλὴν Ἄϊδην καλέων μῆδέν τι κάμης· ὁ γὰρ ἐστὶν
 ὀξὺς καὶ κλυτόπωλος, ἀοκνότατος περὶ πάντων,
 καὶ πρῖν μιν καλέσειας, ὁ δ' αὐτόματος κατοπάξει.
- Εἰ δέ τις ἐσσι θεοῦ μοίρης καὶ ἐπέχραε ταῦτα, 550
 αὐτὸς ἐὰ φρονέων τὸν εἰκότα μῦθον ἀκούεις.
 εἶχε μὲν ὑψιμέδων σε φιλόξενον εὖσπλαγχνόν τε,
 ἀχλαίνους ἐνδύντα, δεδεγμένον οἴκαδ' ἀοίκους·
 νῦν δ' ἐθέλει σ' ὀράαν μεγαλήτορα καρτερόθυμον,
 καὶ διὰ τοῦτο μεθῆκ', ἐπεὶ ἄλκιμος εἶ, τάδε σφῆξεν. 555
 ἄσσα δ' ἐκείνω ἔαδ', ἔαδ' ὄτω αὐτὸς ἐράται·
 πᾶς γὰρ ὃν ἂν στέργη, τὰ δοκοῦντά οἱ ἐσθλὰ νομίζει.
 καὶ δ' ἀνθρωμολόγει· οὐκ ἔστι τι φέρτερον ἀνδρὸς
 στερροῦ, ὃς οὐκ ὤκλασε περιστάσεως συνιούσης.
 ἐσθλὸς γ' οἰκτίρμων· ὃς καρτερός μέγ' ἀμείνων. 560
 Παῦλον ὄρα καὶ ἴσθ' ἐν θλίψεσιν εὐχετόωντα
 ἢ τινα κυδιόωντα μετὰ κλέος εὐρὺ καὶ ὄλβον.
- Πλὴν εἰ μὲν τις ἅπαντ' ὀλέσας ἀκάχοιτο καὶ ἀλγοῖ,
 οὗτις ὀνόσσειται οἱ ἀχρημοσύνης εὖ εἰδώς.
 ζῶη γὰρ καὶ ταῦτα σαφῶς λέγεται τε καὶ ἔστι, 565
 καὶ δάπτει μὲν, δάπτει· ἔχει δ' ὄρον· εἰ δ' ἐπιτείνοι,

538–540 Plut., *Reg. et imp. apophth.*, Artax. Mnem. 3, 174A || 547–548 cf. Eustath., *In Il.* 591.37 || 549 cf. Horace, *Carm.* II 18.40 || 561 Rom. 5.3 ||

531 ἀλείτης P || 539 σῦκα P || 540 τόσον P ante corr. || 548 κλυτοπῶλος P (cf. Eust. l.c.) || 549 ὄδ' P || 555 μεθήκεν P | after ἀλκιμος] γ' above line P* || 556 ὄτω] ἄττα P ante corr. || 561 ἴσθι P || 562 ἦ = μάλλον ἦ || 563 ἀλγαί, αἰ above line, P ||

πρὸς τοῖς ὀλλυμένοις καὶ αὐτόν τις κ' ὀλέσειεν,
 εἰ δ' ὄσα τις κάποβάλλει, ἔχει τι λελειμμένον ἐς δῶ,
 ὅττι γε μὴ καὶ τὸ ξυναπώλεσεν ἀθυμείην χρῆ;
 Ἄστατόν ἐστι φύσις πλούτου καὶ ἀδάμαστος. 570
 πολλάκι γὰρ μοχλοὺς καὶ αὐτὰ τὰ κλείθρ' ὑπολλύς
 αὐτοῖσιν φυλάκεσσιν ἀπέδραμε καὶ συναπέπητη.
 καὶ τό γε θηητόν, ὅτι τυφλὸς ἑὼν, ὅτε φεύγει,
 οὔτε τι προσκόπτει, πτηνὸς δέ τις ὥσπερ ἀπέδρα.
 τὰς δὲ φύσεις οὐκ ἔστι τυραννῆσαι διὰ παντός· 575
 εἰ ὅταν ἦν ὁ πλοῦτος ἐπὶ χθονός, ὀππότε σήτης
 καὶ φῶρες λοχόωσιν, ἐφηδόμεθ', ὀππότε νῦν δὴ
 σκηναῖς οὐρανίησι καὶ ἀσυλήτοισι μετέστη,
 ἡμεῖς ἀντ' αὐτοῦ καταδύσομεν; ἔστ' ἄρα διπλοῦν
 πῆμα, χθές δ' ἐνὸς ὄντος ὑπερφιάλως ἐπονοῦμεν. 580
 εἰ περὶ τὰ ξυγχωρηθέντα ἄνωθεν ὀλέσθαι,
 πτωχῶν λείψανα ὄντα, ἀθυμέομεν, δέον οἶμαι
 καὶ ἐπὶ τοῖσι δοθείσιν, ἐπεὶ θεὸς ἔλλαβε καὶ τά.
 Ἄλλ' ὀλοφυρόμενοι τὰ ὀλωλότα εὐρήσασαιμεν;
 φεῦ, εἰ φηλήτησιν ἐνὶ φρεσὶν ἔβρυνεν οἶκτος· 585
 νῦν δὲ σὺ μὲν κλαίεις, οἱ δ' ἐγγελόωντες ἔδουσιν.
 Ἀπάντων ἀχέων παραίτιός ἐστιν ὁ πλοῦτος,
 τὸν δ' ἡμεῖς ἀμπρωτον οἰόμεθ' ἔμμεναι ἐσθλῶν,
 καὶ τὸ κακὸν νοέοντες ἐπιτρέχομεν προλαβέσθαι.
 ὡς δ' ἐπὶ πότμον ἐὼν σπεύδει φιλοπῶτα πυραύστης, 590
 ὡς τῇ ἀπωλείῃ κατεπειγόμεθ' ἄμμισ ἐαντῶν.
 τὴν δ' ἄλλως φρονέονθ' οἱ τῆς ἀρετῆς θεράποντες.
 Πουλυκράτης ὁ Τύχης—ἦν γὰρ Σάμου ἐμβασιλεύων—
 τῷ Τηίῳ ποτ' ἔδωκεν Ἀνακρέοντι τάλαντα
 πένθ', ὁ δ' ἔδεκτο καὶ εἶχ'· ἐπὶ δ' αὔριον ἔστρεφεν εἵπας,
 “Λάμβανε τὰντα, μέδον· μισεῖ καὶ ἀποστρέφεται γὰρ 596
 δῶρον Ἀνακρείων, οὐκ εἶᾶ τόνδε καθεύδειν.”
 ὦδε καὶ Ἀντισθένης ναυηγίου ἐκπερισωθείς,
 “Εὐ γέ σοι, ὦ Τύχη,” εἶπεν, “ἢ ἐνδυνκέως προνοῆ μου,
 ἐς τό με συστείλασα τριβώνιον, ὡς ἀμερίμνωσ 600
 αὐλακα τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς σοφίης ἀνατέμνω.”
 ὦδε Κράτης καὶ ἄλλοι ἀπείρονες, οἱ καὶ ἀφ' αὐτῶν

576–577 Matth. 6.19 || 590 Zenob. 5.79 (CPG I 151); Aelian, *Nat. an.* XII 8 ||
 593–597 Stob. IV 31.78; 91 || 598–601 source? || 602–603 Diog. Laert. VII 87 ||

569 ὅτι P || 571 πολλάκις P || 572 αὐτοῖσι P || 573 θηητόν P | ὅττι P post corr. || 574
 προσκάμπτε P ante corr. || 577 ἐφηδόμεθα P ante corr. || 583 ἔλαβε P ante corr. || 588
 ἀόμμεθα P || 591 κατεπειγόμεθα P || 592 τήνδ' P || 597 αἶψ from εἶψ P || 598 write ἐκ
 περισωθείς? || 599 after εἶπεν] γ' P* ||

- ὄλβον ἀπέρριψαν μάλα μυρίον, οὐκ ἑάα γὰρ
οὗτος ἐπὶ ψυχὴν σοφίης καταδύμεναι ὄλβον.
- Καὶ τοῦτο ξυνίει λύπης ἄκος· οὐχ ὄραν γὰρ χρῆ 605
ἔργα πολυκτεάνων, οἷς γῆδια καὶ στίχες ἀνδρῶν
καὶ δόξαι καὶ πῶλοι εὐτριχες· εἰ γὰρ ἐν αὐτοῖς
θυμὸν ἐὸν δοίης, ἐκ θλίψιος οὐδέποτε· ἐκστής.
- Δεῖ πᾶσιν ἀχέεσσιν ἐπισκοπέειν καὶ ἐρευνᾶν
εἴ τις ὄλως τοιόνδ' ἢ νῦν ἢ πρῶτον ὑπέστη· 610
κἂν τιν' ἐφεύρομεν— πολέας δ' ἐπὶ μείζουσιν ἴσως—
αὐτόθεν ἐσσόμεθ' αὐτοὶ ἀνεκτότεροι ὅσον οὖν τι
εἰ δὲ μόνου λύπης ἐπὶ πυθμένα μοχθίζωμεν,
εὐχετόωμεν ὅτι πλείον γ' ὑπομίνομεν ἄλλων.
- Τοῖσδ' ἐπὶ πᾶσιν καὶ τὸ σύνες, φίλε· ὄσσα σελήνης 615
ὑπόθεν ἔστ', ἄτρεπτά τε καὶ πάγια πρόπαν ἐστίν,
ὄσσα δὲ νέρθε πέλει, τρέπεται τε καὶ ἀλλοιοῦται,
ψυχὴ δ' οὐρανίην τιν' ὑπόστασιν ἔνθεον ἴσχει.
ὄς μὲν τε ψυχῆς πλείω λόγον ἐργάζοιτο
καὶ παρὰ φαῦλον ταῦτα γίνεται ᾧδ' ἐπίοντα, 620
τῷ δ' ὑποτέμενται ἄλγος, ἐπαντέλλει δὲ γαλήνην.
ὄς δὲ μακρὰν χαίρειν τῇ κρέσσονι μοίρῃ ἐνίσποι
καὶ τὰ τρέπτ' ἄτρεπτα θέλει καὶ οἶεται εἶναι,
τῷ δὲ μελισσάων κατὰ τὸν νόμον ἔθνεα λύπης
βομβοῦντ' ἠγερέθοντο, ἄπαντά τε δημὸν ἀφειδῶς 625
καὶ μυελὸν βδάλλουσι, τὰ δ' ὄστέα μῶνον ἄσαρκα
πέμπουσ' εἰν Ἄϊδη, βεβρωτῶμενα καὶ τάδε, οἴμοι.
- Φεύγομεν οὖν ἄκουτες ἐκόντες τᾶχθεα κόσμου.
οἷ γε μὲν ἀμφὶ μέγαν Μουσῶνιον, ὦ Ζεῦ, ἐφώνουν,
ὅε περιστάσιας γύμνασμα σέθεν θεραπόντων. 630
τῶν δ' ἐγὼ ἀντία φημι καὶ εὐχομαι, ὦ λόγε Χριστέ,
μηδεμίην δοίης ὑπερήνορα μηδενὶ λύπην,
ἢ κρατερόν δάκνουσ' αὐτῆς τελέσει νόον ἡμῶν,
ἀλλὰ γαληνοτέρως ἄλα ταύτην ἀμφιπερήσαι
κεῖσέ τε δὴ σκηνῶσαι ἀλυποτέρῃσι μονῆσιν. 635
εἰ δ' οὐδεὶς Ἄτλαντα διαδράμοι ἄβροχον ἀνήρ,
κτῆμασι καὶ ἀγροῖς παραχωροῖς τι γενέσθαι
καὶ τισι τοίοις, οἷς ἀμενηνότερον κακόν ἐστίν.

State University of New York at Buffalo

629-630 source?

605 write ὄραν χρῆ? || 608 ἐὸν P || 615 πᾶσι P || 618 τίν' P || 624 τῶδε P || 626
μόνον P || 630 ὅε P || 633 τελέσει P || 636 read ἄβροχος